

นิทรรศการ ทัศนศิลป์นิพนธ์

FINE ARTS THESIS
EXHIBITION

นิสิตภาควิชาทัศนศิลป์

จิตรกรรม

เซรามิกส์

ศิลปะภาพพิมพ์

รุ่นที่ 3

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11-25 มิถุนายน 2542

เอกสาร มทว
ณ หอศิลป์กรรมศรีนครินทรวิโรฒ

สารจากรองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม

นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) วิชาเอกทัศนศิลป์ : จิตรกรรม เซรามิกส์ และศิลปะภาพพิมพ์ ได้ผ่านการทำทัศนศิลป์นิพนธ์ ตลอดปีสุดท้าย ของการศึกษาที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งทัศนศิลป์นิพนธ์ที่ทุกคนจะต้องทำ หรือสร้างสรรค์นั้น ประกอบด้วย ภาคการศึกษาคั่นคว่ำ (Studies) และนำผล จากการศึกษาคั่นคว่ำ ในประเด็นที่สนใจประมวลความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ในทางทัศนศิลป์ กระตุ้นหรือผลักดันให้การพัฒนา (Development) ผลงานทัศนศิลป์ เป็นผลงานที่มีความรู้ ความคิดอยู่เบื้องหลัง ผลงานที่ทําานเผชิญหน้าอยู่ ในนิทรรศการครั้งนี้ จึงมีไข่ผลงานที่เกิดจากการประมวลทักษะจากการศึกษาตลอด 4 ปีเต็มเท่านั้น

ขอให้การเริ่มต้นชีวิตหลังการศึกษาพื้นฐานในมหาวิทยาลัย ของ บัณฑิตที่รักทุกคน จงเป็นการเริ่มต้น ที่มีภูมิปัญญาความรู้ ความคิดมีการสร้างสรรค์ บนฐานภูมิปัญญาและความร่วมมือกันสร้างสรรค์สังคมอย่างมีนัยสำคัญ

(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

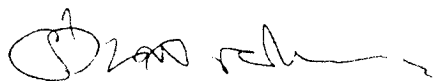
ทัศนศิลป์นิพนธ์ 2542

นิทรรศการผลงานทัศนศิลป์นิพนธ์ ครั้งที่ 3 ของนิสิตสาขาจิตรกรรม เซรามิกส์ และศิลปะภาพพิมพ์ สังกัดภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ครั้งนี้ ถือเป็นนิทรรศการ ผลงานของนิสิตรุ่นที่ 3 ที่จบการศึกษา ในสาขาวิชานี้ อันเป็น 3 สาขาวิชาใน 14 วิชาที่ทำการเปิดสอนอยู่ในคณะ ศิลปกรรมศาสตร์

ทัศนศิลป์นิพนธ์ของนิสิตชั้นปีสุดท้าย (หลักสูตร 4 ปี) ถือเป็นขั้นตอนหนึ่ง ของกระบวนการศึกษา และเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ในระดับของนิสิตศิลปะ ก่อนที่จะก้าวไปสู่ การเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ บนถนนที่ท้าทาย และไม่อาจจะทำนายได้ว่า ทุกคนในวันนี้จะต้องประสบความสำเร็จ ในการเป็นศิลปินทุกคน

อย่างไรก็ตาม กล่าวในกรอบของการศึกษาศิลปะ ในสถาบันการศึกษา ถือเป็น ภาระหน้าที่ ที่จะต้องให้ การศึกษา ตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมาย ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ ดังนั้น ทัศนศิลป์นิพนธ์ดังกล่าว จึงสะท้อนภาพของ ความพยายามในการแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการ ปฏิบัติการสร้างสรรค์ เป็นภาพของความพยายาม ในการสะท้อนศักยภาพเชิงปัจเจก ที่ไม่ได้แยกตัวออกจากชีวิต ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นภาพของความพยายามประสานความคิด สติปัญญา กับทักษะการทำงาน เป็นภาพ ของ ความพยายามในการเรียนรู้ระบบ เหตุผล ควบคู่ไปกับ จินตนาการ และความรู้สึก ฯลฯ ซึ่งความพยายามดัง กล่าว สามารถแสดงผล ออกมาได้ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ตลอดจน อาจจะมีเห็นผลได้ทั้งในวันนี้หรืออนาคต

ทัศนศิลป์นิพนธ์ครั้งนี้ จึงถือเป็นจุดเริ่มต้น เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ บนถนนของการสร้าง สรรค์ ที่ทอดยาวไปข้างหน้าอีกยาวไกล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ เย็นสบาย)

ประธานจิตรกรรมนิพนธ์

จิตรกรรม

Paintings

จินตนาการ จินตนาการ

Mystery Insight? Noscience Disaster

120 x 440 cm

Oil Painting

Francis Bacon

1909

Two Figures

Oil on Canvas

Paul Gauguin
Mouvement de My Mine
1892, 440 mm
Musée d'Art Moderne
de la Ville de Paris

By Anselm Kiefer

People All Around

200 x 360 cm

Mixed Media

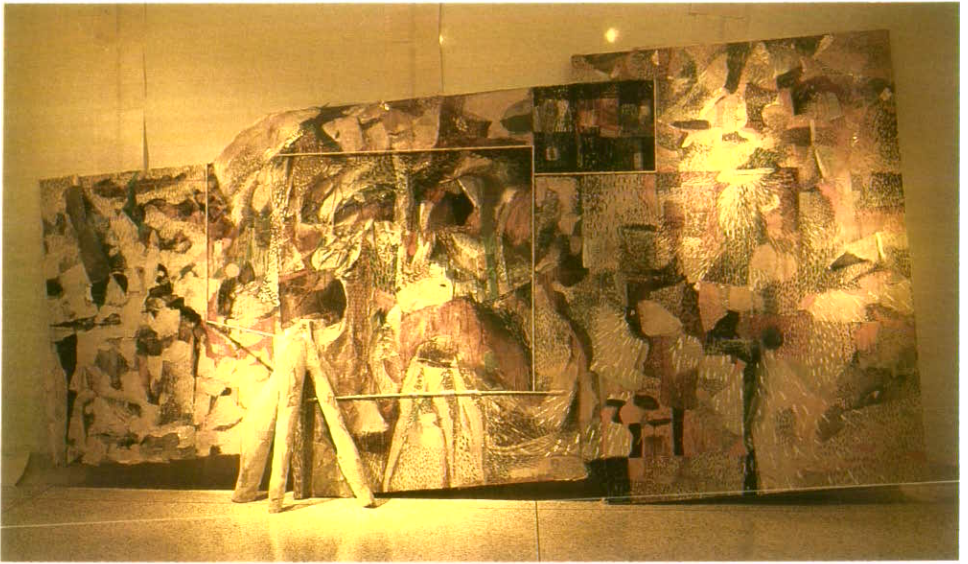

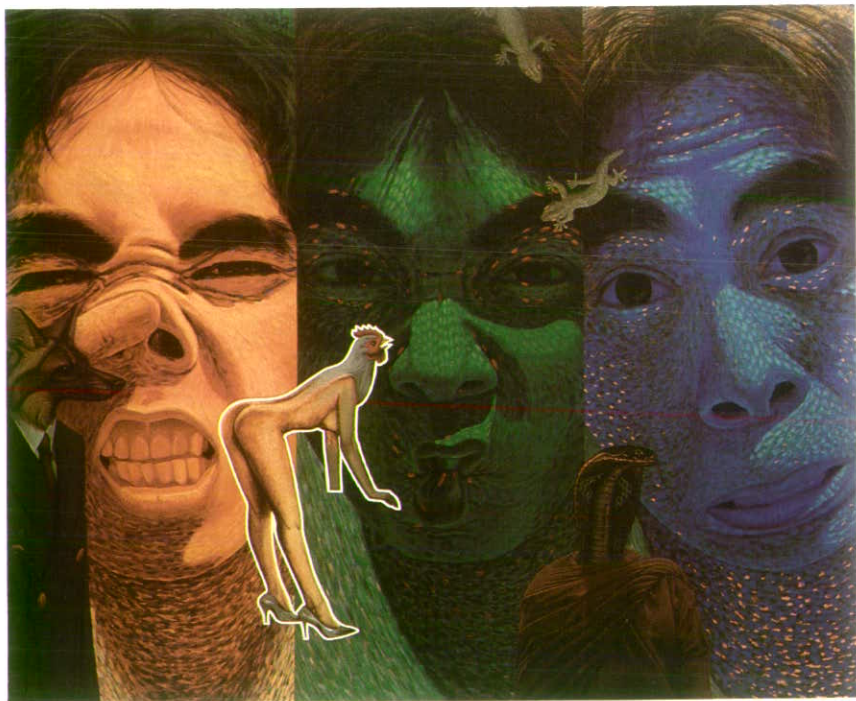
J. J. van Zanten

"Holand No 10"

150 x 200 cm

Acrylic on canvas

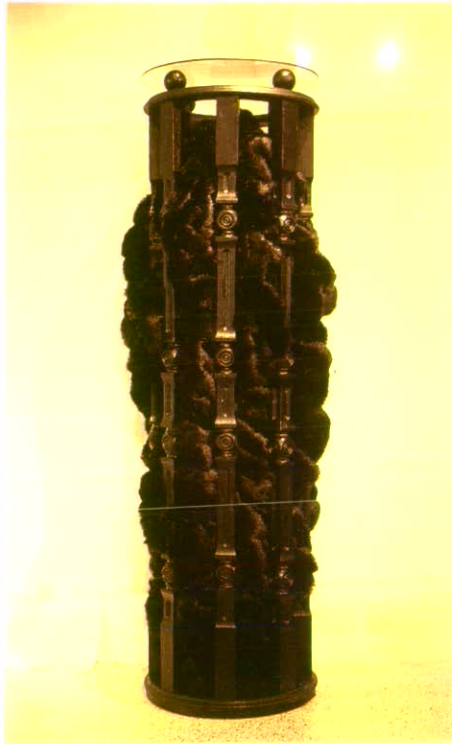

จิตรพล นิกรเตจารณีนุชกุล
ภายในจิตใจมนุษย์กับภาพลวงตาของมัน

155 x 180 cm

Acrylic on canvas

ရေခဲရေ အိမ်

၂၀၁၆

၈၀ x ၁၄၆ cm

Mixed Media

Artist: Purple Night

Title: Purple Night

Dimensions: 180 x 200 cm

Medium: Mixed Media

Cityscape

1965

Robert Rauschenberg

Cityscape

สุดธี เพ็ญพจน์

"โลก" (The World)

120 x 200 cm

Mixed Media

Art by Anurag

2023

200 x 150 cm

Mixed technique

เซรามิกส์
Ceramics

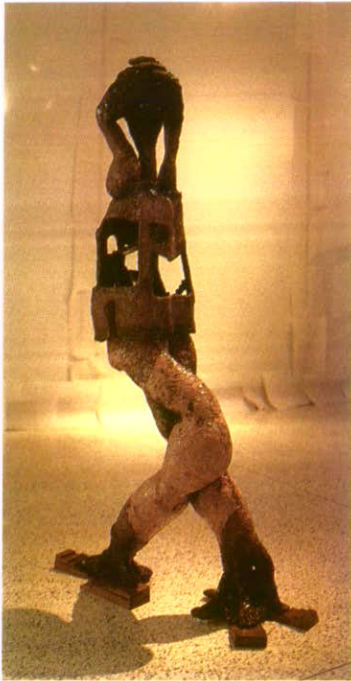

ศิลปิน : พงษ์เทพ เกษมศรี

"On the Beach"

50 x 40 x 40 cm

สี Glaze

10/11/2023
10/11/2023
10/11/2023
10/11/2023

1.000 g (35.27 oz)

0.000 g (0.00 oz)

200 x 200 cm

Stoneware

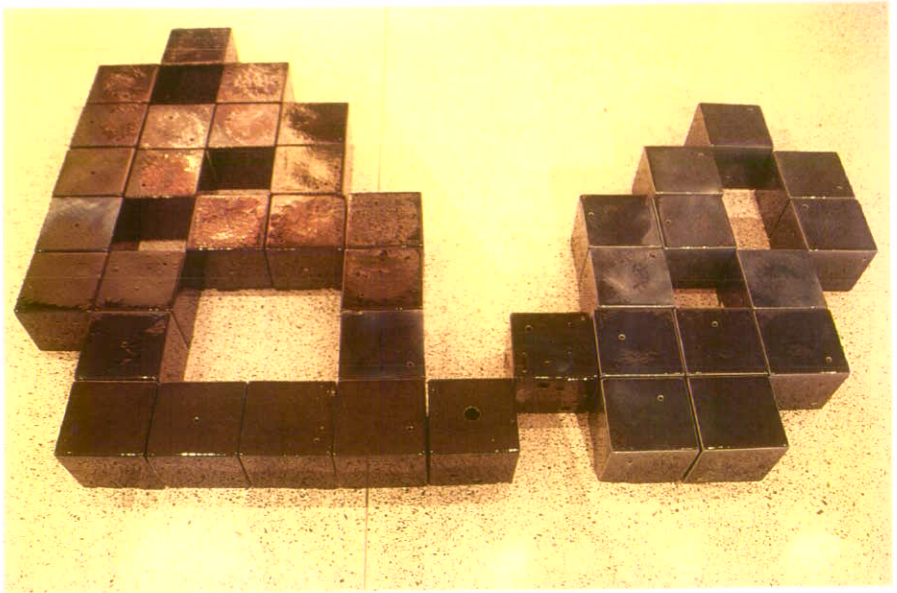
www.1000.org

1000.org

1000.org

1000.org

Formal group
definition
structure
element

ศิลปะภาพพิมพ์^๕

Printmakings

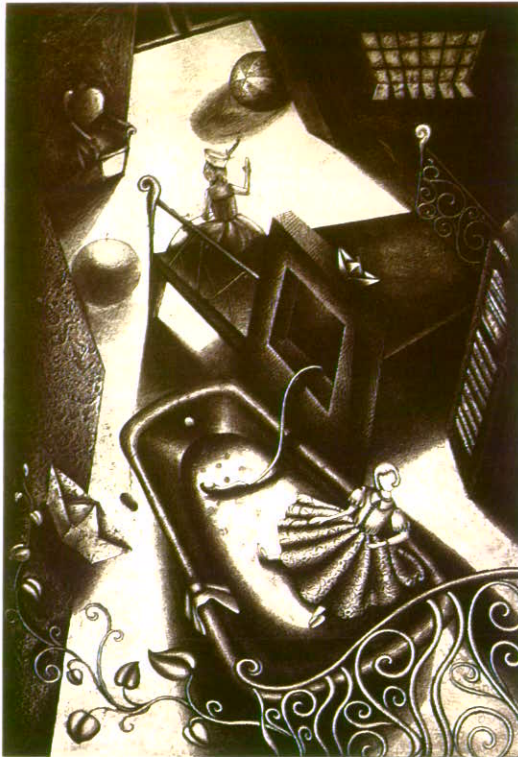

Artista: *Walter D'Amico*

Caricatura No 3/1998

51 x 96 cm

Intaglio

The ending

of the Dream World

is a scene

of hope

กิตินันท์ วงษ์สนธิ

เกิด 2 สิงหาคม 2518

ที่อยู่ 199/6 ถ.แจ้งวัฒนะ พุองสองห้อง หลักสี่
กทม.10210 โทร.8741057

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2539 -นิทรรศการ " นิลิต-จิตรกรรม " มศว
-นิทรรศการ " หัตถศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 2 ณ แกลเลอรีพลาซ่า
- 2540 -นิทรรศการ " จิตรกรรมสีน้ำสีน้ำมัน " ณ บ้านเจ้าพระยา
-นิทรรศการ " หัตถศิลป์ศิลปกรรมครั้งที่3 " มศว
-นิทรรศการ " Amazing Visual Art " มศว
- 2541 -นิทรรศการ " การแสดงออกแนวใหม่ในงาน ศิลปะรวมสมัย ของศิลปินไทย " ม.ศิลปากร

ธรรมชาติในจินตนาการ

-นิเกเสนอ การสร้างสรรค์ จินตนาการจาก ความงามอันลึกลับ และพลังในธรรมชาติ

จักรกริช จัดเขตกรรม

เกิด 19071977

ที่อยู่ 31 หมู่ 4 เกาะเทโพ เมือง อุทัยธานี
056-514189 ,9883857 ,142-2001979
Augustsome@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

-ป.ป.ราชวิทยาลัย โนพระบรมราชูปถัมภ์
-ศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน

98 -ป้ายบายไชดาว(L.O.V.E.)เดี่ยว
-ที่เหลือนเหมือนชาวบ้าน

เกียรติประวัติ

-เหรียญทอง 5000 เมตร จ. นครปฐม
-ประธานเชียร์ 3 ปี
-พี่ว๊าก 3 ปี

วิกฤติศรัทธาของมวลมนุษยชาติ

-เรื่องขงเรื่องมันเกิดจากเงืองอันเดียว

ชลิยกร ศรีประดิษฐ์

เกิด 13 เมษายน 2517
ที่อยู่ บางนา กทม 9 กทม. โทร 162-239007
ประวัติการศึกษา
วิทยาลัยช่างศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

2540 นิทรรศการ " หัตถศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 3 มศว

อิทธิพลของสื่อต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อเด็กในวันนี้
- ต้องการนำเสนอ อิทธิพลของสื่อต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ ตักเด็กในสายตาของข้าพเจ้า

ชัญญา ชันธโสธร

เกิด 27 กันยายน 2520
ที่อยู่ 83/13 วัฒนาไนแควน้ ซ.4 ห้วยขวาง กรุงเทพฯ โทร.693-0851

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนอนุบาลที่สุทธารามวิทยาคม
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

2539 -นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
-นิทรรศการ " จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน " ณ บ้านเจ้าพระยา
2540 -นิทรรศการ " หัตถศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 3
2541 -นิทรรศการ " หัตถศิลป์กับดนตรี " มศว

จิตรกรรมนิพนธ์แสดงรูปทรงและ บรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ

- ต้องการสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ

ธีรารัตน์ กัณหา

เกิด 28 มิถุนายน 2518

ที่อยู่ 125 ซ.สุทธิพงษ์ 1/5 ถ.สุทธิสาร ดินแดง
กรุงเทพฯ 10320 โทร. 2769766

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนสวนบัว
- วิทยาลัยช่างศิลป์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 - นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
2540 - นิทรรศการ " จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน
ครั้งที่ 1 " ณ บ้านเจ้าพระยา

ภาพสะท้อนพฤติกรรมการสัญจร ของคนใน สังคมเมือง

-เสนอภาพสะท้อนพฤติกรรม อันหลากหลายของผู้คน ที่จำเป็นต้องดำเนินชีวิต ด้วยการสัญจร พฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากความรู้สึกรายในของแต่ละบุคคล จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็น ถึงสภาพความเป็นไปของสังคมเมือง

ปรียวิศว์ นิลจุลกะ

เกิด 12 ตุลาคม 2520

ที่อยู่ 97/120 ซอย อ.อ.ป. จามวงส์วาน ลาดยาว
จตุจักร กทม. 10900

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 - นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
- " จิตรกรรมบัวหลวง " ครั้งที่ 20
2540 - " จิตรกรรม สีน้ำ-สีน้ำมัน " ครั้งที่ 1
ณ บ้านเจ้าพระยา
- " ทศนศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 3 มศว
2541 - " ศิลปกรรมยอดเยี่ยม กลุ่มฟิลิปส์มอริส
- " ศิลปกรรมรุ่นเยาว์ " ครั้งที่ 15

จิตรกรรมสื่อตรีลักษณ์แสดงถึงทัศนนาการความคิด
ความซ้ำ

ข้าพเจ้ารู้สึกสะเทือนใจ ในการกระทำของมนุษย์ ที่เห็นตนเองเป็นใหญ่ แข็งแรง ซิงติกัน จะเกิดอะไรขึ้น ถ้าความคิด ความซ้ำไม่มีค่าสำหรับมนุษย์ จึงสร้างงาน ชุดนี้ขึ้นมา เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจ ให้รู้ถึงภัยอันตราย ที่จะเกิดจากมือมนุษย์ด้วยกันเอง

ยุทธนา กัลยาณพงศ์

เกิด 7 สิงหาคม 2519
ที่อยู่ 06/32 ซ.พิชัยพันธ์ที่19 ถ.ติวานนท์
ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทร. 9688331

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนวัดสิงห์เข
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 "นิสิต ..จิตรกรรม" หอสมุดกลาง มศว.
- 2540 -"จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน ครั้งที่ 1"
ณ บ้านแม่เจ้าพระยา
-ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่ 3 มศว
- 2541 -นิทรรศการ ทัศนศิลป์กับดนตรี มศว
-"การแสดงออกแนวใหม่ในงานศิลปะ
ร่วมสมัยของไทย" หอศิลป์ ม.ศิลปากร
- 2542 -นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย "อนาคตในใจ"
โดยจาร์ค โกลสมาร์ ณ หอศิลป์แห่งชาติ

กิจกรรมสะท้อนสภาพสังคมตามความรู้สึก

-เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ที่มีต่อ สังคม
ไทย ผ่านกระบวนการทางความคิด การตีความ ลู
การแสดงผลออกทางงานศิลปะ

รัฐพล จีระดำรงชัยญา

เกิด 11 พฤษภาคม 2519
ที่อยู่ 39-41 ถ. พงษ์สุริยา ต.ท่าราชป อ.เมือง
จ.เพชรบุรี 76000 โทร. (032) 425527 /
1188-6429474

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
- 2540 -" จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน " ครั้งที่1
- " ทัศนศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 2,3 มศว
- " Amazing Visual Art " มศว.
- 2541 - " จิตรกรรมบัวหลวง " ครั้งที่ 2
- 2542 -" Future In Mind " ณ หอศิลป์แห่งชาติ

เกียรติประวัติ

- 2540 -ชนะเลิศเขียนภาพสีน้ำ-Portraitในงาน
Artist'partyจัดโดย บริษัทสยามเวลาจำกัด

ภาพสะท้อนพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมเมือง

ต้องการนำเสนอทัศนคติส่วนตัว ใน เรื่อง
ราวเกี่ยวกับ พฤติกรรมมนุษย์ในสังคมเมือง ในเชิง
ประชดประชัน สื่อเสียงสังคมแบบสัญลักษณ์

รุจิรัตน์ จำเพียร

เกิด 29 ธันวาคม 2519
ที่อยู่ บ้านเลขที่19 หมู่6 ต.วังแดง อ.ท่าเรือ
จ.อยุธยา โทร.1188-4409329

ประวัติการศึกษา

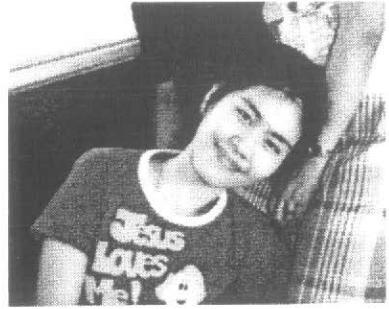
- โรงเรียนวัดบึง
- โรงเรียนท่าเรือ"นิตยานุกูล"
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -"นิต-จิตรกรรม" มศว
- 2540 -นิทรรศการสีน้ำสีน้ำมัน ครั้งที่1 ณ บ้านเจ้าพระยา
- ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่3 มศว

ประติมากรรมสื่อประสมสะท้อนสังคม – ค่านิยมของไทย ในยุคปัจจุบัน

-ต้องการสะท้อนค่านิยมของสังคมไทย ในยุคปัจจุบัน

วโรทัย รอดภัย

เกิด 25 ธันวาคม 2519
ที่อยู่ 96/186 ซ.สุขบอน ถ.รามอินทรา
แขวงคันนายาว เขตคันนายาว
กรุงเทพฯ10230 โทร.509632

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนสตรีวิทยา 2
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -" นิต- จิตรกรรม " มศว
- " ทัศนศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 2
แกลเลอรีพลาซ่า
- 2540 -" จิตรกรรมสีน้ำ สีน้ำมัน " ครั้งที่ 1
ณ บ้านเจ้าพระยา
- " ทัศนศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 3 มศว
- 2541 -นิทรรศการ " Amazing Visual Art " มศว
- นิทรรศการ " การแสดงออกแนวใหม่
ในงานศิลปะร่วมสมัยของไทย " ม.ศิลปากร

ธรรมชาติในจินตนาการ

มีความประทับใจในสีสันและความงาม
ของธรรมชาติจึงสร้างสรรค์ผลงานสื่อประสมโดยผ่าน
มุมมองและจินตนาการส่วนตัว

ลัคนา เจียงอุทิศ

เกิด 22 มกราคม 2520
 ที่อยู่ 46/129 หมู่บ้านสิรินธร ตำบลดอนเมือง
 ต.ประจักษ์ศิลปาคม แขวงสีกัน เขตดอนเมือง
 กรุงเทพฯ 10210 โทร. 9757077
 /1500-400846

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนเบญจมราชาลัย
 -คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2539 -นิทรรศการ"นิสิต-จิตรกรรม" มศว
- 2540 -"จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน ครั้งที่ 1
 ณ บ้านเจ้าพระยา
 -ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่3 มศว
- 2542 -นิทรรศการ Amazing Visual Art มศว

จิตรกรรมสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันคู่อ้ายในเมืองหลวง เพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนอาคาร ,ที่พักอาศัย ให้สัมพันธ์กับจำนวนคน ทำให้เป็นเมืองในกล่อง

สุชาติ เจริญวงศ์

เกิด 8 กันยายน 2521
 ที่อยู่ 1233 ซ.เจริญสินทรวงศ์ 40 บางเขิน
 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700
 โทร. 8833347 /1500-145256

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนเขมะสิรินอนุสรณ์
 -คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2539 -นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
- " ทัศนศิลป์ศิลปกรรม " ครั้งที่ 2
 ณ แกลเลอรีพลาซ่า
- 2540 -จิตรกรรม สีน้ำ-สีน้ำมัน ครั้งที่ 1
 ณ บ้านเจ้าพระยา
 -ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่ 3 มศว
- 2541 นิทรรศการ " Amazing Visual Art " มศว

จินตภาพจากรอยพระพุทธรบาท

-สร้างสรรค์ศิลปะไทยร่วมสมัย ที่เชื่อมโยง
 คติบางอย่างในพุทธศาสนา แสดงความคิด ของ
 ผู้ศึกษา ทางการสร้างสรรค์จินตภาพ จากรอย พระ
 พุทธบาท สะท้อนความสง่างาม ทางพุทธศาสนา และ
 ความงดงามทางพุทธศิลป์

สุรตน์ สุทววงศ์ตรี
 เกิด 21 สิงหาคม 2517
 ที่อยู่ 100/296 แจ่งวิวัฒนะ ทุ่งสองห้อง ดอนเมือง
 กรุงเทพฯ 10210 โทร.986-0053

ประวัติการศึกษา
 โรงเรียนราชวินิตมัธยม
 -วิทยาลัยช่างศิลป์
 -คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน
 2539 -นิทรรศการ "นิสิต-จิตรกรรม" มศว
 2540 -นิทรรศการ "สีน้ำ-สีน้ำมัน" ครั้งที่
 ๑๑ บ้านเจ้าพระยา
 -"ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่๑" มศว
 2541 -นิทรรศการ Amazing Visual Art มศว

คุณภาพชีวิตชนชั้นล่างในเมือง
 -ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทุกปัญหา ไม่ว่าจะ
 เป็นปัญหาเล็กๆ หรือปัญหาที่ถูกมองข้าม ความ
 สำคัญ ก็มักจะมิสัญลักษณ์ หรือบอกระไร บางอย่าง
 กับส่วนรวมเสมอ

อภิชาติ สุวรรณ
 เกิด 25 กรกฎาคม 2518
 ที่อยู่ 59 หมู่ 3 ต.ลำไพล อ.เทพา จ.สงขลา
 90260 โทร.(074) 478077

ประวัติการศึกษา
 -โรงเรียนเคหะปัตตานยานุกูล จ.ปัตตานี
 -คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงผลงาน
 2539 -นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม " มศว
 2540 -นิทรรศการ " จิตรกรรมสีน้ำ-สีน้ำมัน "
 ครั้งที่ 1 ณ บ้านเจ้าพระยา
 -ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่ 3 มศว

**ความมกมายอันคลาดเคลื่อนจากแก่นแท้ใน พุทธ
 ศาสนา ของคนในสังคม**

ทุกวันนี้ ความเข้าใจในพุทธศาสนาเริ่ม
 ที่จะผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงมากขึ้น หลายต่อ
 หลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าพุทธศาสนิกชน
 จำนวนหนึ่งยังติดอยู่แค่เปลือกนอก ยึดติดเพียง
 แค่วัตถุ จนไม่เห็นความเป็นจริงในพุทธศาสนา

กฤติยา ทองประเสริฐ
เกิด 17 พฤศจิกายน 2519
ที่อยู่ 39 หมู่ 4 บางนา พระโขนง กทม.
โทร. 3993171

ประวัติการศึกษา
-โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน
2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
-นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม-
เซรามิกส์ มศว

ประติมากรรมที่เกิดจากการตัดทอนรูปทรง
ธรรมชาติ
-ธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจ ในการ สร้าง
สรรค์สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นบนพื้นโลก

โชค น้อยเจริญ
เกิด 8 พฤษภาคม 2520
ที่อยู่ 1041/12 ถ. ไซยพร ต. แมกจรง
อ.เมือง จ. สมุทรสงคราม
โทร. (034) 736210

ประวัติการศึกษา
-โรงเรียนศรีทาสสมุทร
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน
2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
-นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม-
เซรามิกส์ มศว

ประติมากรรมสะท้อน สภาพจิตใจของคน ในยุค
ปัจจุบัน
-สภาพจิตใจเปลี่ยนหรือไม่ตามกาลเวลา

พรพิมล วัฒนเจริญ

เกิด 6 กันยายน 2519
ที่อยู่ 136/43 ต. พุงสุขลา อ. ศรีราชา
จ. ชลบุรี โทร. (038) 400868

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
-นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม -
เซรามิกส์ มศว

ประติมากรรมเซรามิกส์สื่อผสม เทคโนโลยีอนาคต
เทคโนโลยี เปลี่ยนไปตามอารยธรรม

กนกกาญจน์ ศรีโนนลาน

เกิด 16 เมษายน 2519
ที่อยู่ 79/331 ม. สวนทอง 8 ซอย ล้ำลูกกา
ปทุมธานี 12150 โทร. 9944629

ประวัติการศึกษา

-โรงเรียนนนทรีวิทยา
-คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
-นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม -
เซรามิกส์ มศว

ความสนใจของวัยเด็ก

รอยยิ้ม ความสดใส ใคร ๆ ก็ชอบ

นันทิยา วิลไรตัน

เกิด 12 กุมภาพันธ์ 2522
ที่อยู่ 241/4 ถ. อีสราภาพ ต. หิรัญบุรี
ธนบุรี กทม. 10600 โทร. 4666758

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนสาธิตมศว.ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
- 2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
- นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม-เซรามิกส์ มศว

การจัดวางเซรามิกส์ เรื่อง " ทาสในบ้าน "

-ต้องการสะท้อนความเชื่อของ สังคมไทย
ที่มองผู้หญิงว่าเป็น " ทาสในบ้าน "

มงค อ่อนประทุม

เกิด 6 พฤษภาคม 2517
ที่อยู่ 1188-4130683

ประวัติการศึกษา

- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
- 2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
- นิทรรศการรวมภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม - เซรามิกส์ มศว

ประติมากรรมเซรามิกส์สื่อผสม ผู้ถูกกระทำ : โสเภณี

-สะท้อนภาพ โสเภณีในรัฐ และผู้ถูกกระทำ
โดยสังคมประเทัฒติตรง

คันสนีย์ สุกลสกุล

เกิด 17 ธันวาคม 2519

ที่อยู่ 135/1 หมู่ 11 ต. บางหมาก อ. เมือง
จ. ชุมพร 86000 โทร 162-104998

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนศรียาภัย
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2539 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 1
- 2540 -นิทรรศการ "Ceramics Festival" ครั้งที่ 2
- นิทรรศการของภาคทัศนศิลป์ จิตรกรรม
เซรามิกส์ มศว

เซรามิกส์ต่อผสมรูปทรงสี่เหลี่ยมกับ จินตนา-การ
ของข้าพเจ้า

-จินตนาการของข้าพเจ้าที่เกิดจากการ
สร้างสรรค์รูปทรงสี่เหลี่ยม

แทนวธา ไทยสันหัต

เกิด 22 มีนาคม 2520

ที่อยู่ 69/184 ซ. ทรายทอง ถ. ดิวานนท์ แขวง
ท่าทราย อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนเทพศิรินทร์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2540 -นิทรรศการ " นิสิต-จิตรกรรม "
- จิตรกรรมสีน้ำและสีน้ำมัน ครั้งที่ 1
- ทัศนศิลป์ศิลปกรรม ครั้งที่ 3 มศว
- 2541 -ศิลปกรรมร่วมสมัยรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 15
- ศิลปกรรม " นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต " ครั้งที่ 10
- 2542 -"อนาคตในใจ " ณ หอศิลป์แห่งชาติ
- ศิลปกรรมภาพพิมพ์แห่งประเทศไทย

เกียรติประวัติ

--รางวัลสนับสนุนศิลปินรุ่นเยาว์ครั้งที่ 15
การระบายออกความชุ่มชื้นของหมองใจด้วยการ
แสดงออก ทางศิลปะภาพพิมพ์

-เล่นเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกภายในใจ
ที่ชุ่มชื้นหมองใจ เกิดกต ออกมาเป็นภาพเชิง
รูปธรรม ตามแบบศิลปะบำบัด เพื่อบรรเทาอาการ
ทางจิต โดยผ่านทางศิลปะภาพพิมพ์เป็นสื่อ

ความฝัน จินตนาการ และความปรารถนาของ ข้าพเจ้า ในวัยเด็ก

-ช่วงเวลาหนึ่งของวัยเด็ก มีเหตุการณ์ และ
เรื่องราวหลากหลาย ผ่านมาให้เราได้ค้นหา ข้าพเจ้า
ต้องการเสนอถึงสิ่งที่คุ้นเคย ของเล่น และ สิ่งต่างๆ
รอบๆตัว ก่อให้เกิดจินตนาการที่สร้างสรรค์ตาม ประ
สาทเด็ก หลอหล่อมความคิดให้เติบโต สิ่งเหล่านี้ ยัง
คงความประทับใจ และผูกพันอยู่ในจิตใจ

ศิริพร เสริมรัฐ

เกิด 10 กุมภาพันธ์ 2517
ที่อยู่ 43/143 หมู่ 5 ม. ไผ่ศาลปาร์ควิลล์
ซ. วัดสุขใจ ต. นิมิตรใหม่ แขวง
สามวาตะวันออก มีนบุรี กทม.
โทร. 0146201,1188-6106195

ประวัติการศึกษา

- วิทยาลัยช่างศิลป์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติการแสดงงาน

- 2540 -ผลงานนักศึกษาทัศนศิลป์ มศว
- 2541 -ศิลปกรรมรวมสมัย 5.กสิกรไทย
- ศิลปกรรม " นำสิ่งที่ตีสู่ชีวิต " ครั้งที่ 10
- ศิลปกรรมร่วมสมัยรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 15
- การแสดงออกแนวใหม่ ในศิลปกรรม
ร่วมสมัยของไทย หอศิลป์ ม ศิลปากร
- 2542 -นิทรรศการศิลปะรวมสมัย "อนาคตในใจ"
โดยจาร์ต โกสมาร์ ฅ หอศิลป์แห่งชาติ

เกียรติประวัติ

- รางวัลสนับสนุนศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 15

ทศวรรษใหม่: ศิลปะกับมนุษย์

ศาสตราจารย์ ดร.เจตนา นาควัชระ

ท่านศิลปินแห่งชาติ ท่านคนเบ็ด ท่านอาจารย์ ท่านผู้มีเกียรติวิเศษพร รายกรณีอาจจะเป็นรายการที่ยากที่สุด ที่ผมได้รับมอบหมายมา แล้วก็ใช้เวลานานก็จริงอยู่จนพอสมควรทีเดียว ผมจำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยรายการตีความ โจทย์ที่ผู้จัดได้มอบให้ ในหัวข้อที่ว่าด้วย "ศิลปะกับมนุษย์" ที่นี้ท่านไปหมวดตรงๆ ต้องมีทศวรรษหนึ่งเข้ามาด้วย ผมก็เลยเกิดความฉงนสนทนอยู่บ้างว่าจะให้พูดในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับมนุษย์ ที่นี้มันมีความเป็นสากล คือไม่ผูกอยู่กับกาลเวลา ไม่ผูกอยู่กับถิ่นที่อยู่ว่าจะให้อะไรหรือว่าจะให้หมวกเข้าไปปิดเวลา ให้อะไรไปข้างหน้าว่าในทศวรรษใหม่ ความสัมพันธ์ที่ว่านี้ ในช่วงนั้นเป็นอย่างไร แน่ใจที่สุดในทศวรรษใหม่นั้นอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง และผู้จัดก็คงจะคิดว่าผู้บรรยายจะทำหน้าที่ทำนายว่า ความเปลี่ยนแปลงอันนั้น จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับมนุษย์อย่างไร หน้าที่ที่สองนี่ผมว่า เป็นหน้าที่ที่ยากมาก สิ่งที่เราให้ทำนายอะไรไว้ มันก็ผิดพลาดไปหมดแล้ว ผมจะแก้ปัญหานี้อย่างไร ทางออกก็คือแทนที่ผมจะทำหน้าที่ทำนาย ว่าข้างหน้าจะเป็นอย่างไร ผมจะขออนุญาตเสนอความคิดว่า ข้างหน้าควรจะเป็นอย่างไรมากกว่า เพราะถ้าจะไปทำนาย ก็คงจะไม่มีคำแนะนำอะไร ผมขอเริ่มต้นยกเรื่องตั้งสมมติฐานบางประการเสียก่อน เพราะถ้าไม่มีสมมติฐานเหล่านี้ ผมคงจะบรรยายต่อไปไม่ได้ และขอเรียนไว้ตั้งแต่เริ่มแรกเช่นกันว่าคนที่อยู่ในสาขาวิชาด้านมนุษย์ศาสตร์ ไม่มีวิธีการเช่นเดียวกับ ทางวิทยาศาสตร์ที่จะ พิสูจน์สมมติฐานเหล่านี้ว่ามันเป็นจริงหรือไม่ ในบางสวนสมมติฐานเหล่านี้ จะกลายเป็นความเชื่อ ในบางกรณีมันกลายเป็น คำประกาศหรือเป็นคาถา (caste) ผมจะขออธิบายว่า สมมติฐานเหล่านี้มีอะไรบ้าง

สมมติฐานที่ 1 ผมเชื่อว่าศิลปะสามารถแสดงออกซึ่งประสบการณ์มนุษย์ในทุกรูปแบบ นักสุนทรียศาสตร์คงจะมีปัญหาที่แก้ไม่ออกอะไรคือความงาม อะไรไม่ใช่ความงาม และมีหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับความงามนั้นก็ก็เป็นปัญหาเหมือนกัน เพราะเรื่องนี้ เกิดลึกลับยากจัง เรื่องที่ง่ายจะเข้งก็เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกเหมือนกัน ประเด็นนี้ผมจะไม่นำมาอภิปราย เพราะจะทำให้เสียเวลาเป็นชั่วโมง แต่อยากจะเป็นว่าเราต้องเชื่อว่า ศิลปะสามารถแสดงออก ซึ่งประสบการณ์ของมนุษย์ในทุกๆรูปแบบ

สมมติฐานที่ 2 ศิลปะนั้นสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ในทุกๆระดับของบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สังคมและโลกต่อไป คงจะมีในระดับจักรวาล

สมมติฐานที่ 3 ศิลปะเป็นได้ทั้งคุณและโทษ แต่ในรูปแบบและหน้าที่ที่ประเสริฐสุดของศิลปะนั้น ศิลปะจะทำงานที่ปลูกฝังคุณค่าที่ดีในตัวมนุษย์ ถ้าไม่เชื่อสิ่งเหล่านี้ผมว่าเราควรออกจากวงการศิลปะไปเสีย

สมมติฐานที่ 4 ประสบการณ์ทางศิลปะนั้นสามารถจะข้ามพรมแดนเชิงภูมิศาสตร์ ทางเชื้อชาติ ทางภาษาและ พรมแดนแห่งกาลเวลาได้ ถ้าไม่เชื่อสิ่งนี้ผมว่าโลกของศิลปะจะอันจบลงไปในที่นี้ ถ้าศิลปะจะต้องสนองแต่เฉพาะความต้องการ ณ ขณะนั้น ณ จุดนี้

สมมติฐานที่ 5 การสร้างสรรค์งานศิลปะ การรับความเข้าใจ การเสพงานศิลปะ การชื่นชม ที่มีต่อศิลปะ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดกันได้ หมายความว่า การศึกษาทางศิลปะนั้น เป็นไปตามธรรมชาติของศิลปะเอง ถ้าไม่เชื่อเรื่องนี้ ก็อุปสรรคในการศึกษาทั้งหมดไม่ได้ ของใครและกลุ่มทั้งหลายที่ทำเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะ จะไร้ความหมายไปทันที ถ้าเราไม่รับสมมติฐานในข้อนี้ มาดูรอบตัวเราในขณะนี้ เราคิดว่าในขณะนี้ ที่แห่งนี้ เราอยู่ในยุคที่ยับจน เหตุใดเราจึงไม่คิดให้ต่างออกไปจากนั้น คิดทบทวนอะไรๆอยู่ที่เราอยู่ในขณะนี้ อาจจะเป็นยุคทองของศิลปะก็ได้ เพราะว่าเป็นยุคที่วัตถุกำลังลุดค่าไป เป็นยุคที่มายาทั้งหลาย ที่มันแต่งขึ้นมา และไม่ใช่มายาทางศิลปะ แต่เป็นมายาทางธนสมบัติ มายาเหล่านั้นได้ฉีกหน้ากากออกไปแล้วหมดมีความลับสนิทเกิดขึ้นในขณะนี้ คือเราไปคิดว่าเงินคือทุกสิ่งทุกอย่าง ภาษาต่างประเทศมันให้ราคา คำว่า value ภาษาอังกฤษแปลได้สองอย่าง คือคุณค่า และราคา เราไปเน้นที่ความหมายที่สองนี้มากเกินไป แม้แต่ในวงการศิลปะของพวกเราเอง ก็เอาคำว่า "คุณค่า" มาตีความเป็น "ราคา" คุณค่าในงานศิลปะมันจะอยู่คู่ตัวในตัวของมันเอง แต่เราสามารถจะป็นราคาของมัน สูงขึ้นมาได้ ทำให้พวกเราบางคนกลายเป็นเศรษฐีขึ้นมาได้ เพราะว่ามีความเชื่อ ผู้ที่พัฒนาธรรมอยู่กลืนกลาย ที่จะมาซื้องานของเราไป โดยที่รู้หรือว่าไม่รู้ว่ามีคุณค่า แต่ความเชื่อเหล่านั้นก็ได้ฉีกจนลงไปหมดแล้ว ยุคนี้หน้าจะเป็นยุคที่เรากลับเบนความสนใจ จากเรื่อง

ของราคา กลับไปสู่การพินิจเรื่องของคุณค่าอย่างถ่องแท้ โอกาสนี้ผมคิดว่าเป็นโอกาสทองแล้ว มันเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับงานศิลปะ ผมคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นที่เราเจออยู่ขณะนี้ คนตีความกันว่าเป็นแค่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ผมว่าไม่ใช่ผมว่าเป็นปัญหาปรัชญา เป็นปัญหาจริยธรรม และเป็นปัญหาทางศิลปะ คิดดูให้ดีสิว่า เศษกระดาษแผ่นหนึ่ง ซึ่งเราจงใจประดิษฐ์ขึ้นมาให้งาม ทุกชาติทุกภาษาเอกภาพของบุคคลที่เคารพนับถือไว้ในธนบัตร แล้วให้ศิลปินที่มีฝีมือออกแบบสิ่งเหล่านั้น มันแต่งตั้งขึ้นมาให้เป็นงานศิลปะ ถ้านธนบัตรเป็นงานศิลปะ ธนบัตรย่อมมีคุณค่า และคุณค่าอันนั้นไม่จำเป็นต้องต้องออกมาเป็นราคา ขณะที่เราลบล้างหมดแล้ว เราจะไม่อะไรขึ้นมา ใบหุ้นแรกก็ป็น ปัญหาทางศิลปะก็คือว่า ถ้าแผ่นนี้เป็นงานศิลปะ ทำอย่างไรมันจึงจะเป็นงานศิลปะที่แท้จริงไม่ใช่งานศิลปะที่ราคาผันผวนได้ตามตลาดโลก ประเด็นนี้เป็นปัญหาทางปรัชญาแล้วเช่นกัน บังเอิญผมเรียนวรรณคดีมา พอเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สิ่งแรกที่ผมคิดถึงคือวรรณกรรมเรื่องหนึ่งที่ผมอ่านเมื่อตอนอายุ 20 กว่าปี เป็นภาษาเยอรมัน และยังมีใครแปลเป็นไทย เป็นวรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่ของท่านเกอเธ่ (Goethe) มหากวีทางเยอรมันที่ชื่อเรื่อง "เฟาสต์" (Faust)

ในละครเรื่องนั้นมีอยู่ฉากหนึ่ง เฟาสต์กับตัวกูดี้ ซึ่งแปลงเป็นคนมาเป็นพี่เลี้ยงของเฟาสต์ ชื่อ เมฟิสโต ไปหลอกพระเจ้าจักรพรรดิว่า เขาสามารถสร้างความร่ำรวยได้ ด้วยการพิมพ์ธนบัตร แล้วให้เหตุผลว่านั่นล้ามว่าธนบัตรนั้นต้องมีค่าเพราะมันเป็นตัวแทนของชุมชนทรัพย์ ซึ่งอยู่ใต้ดิน ที่มีค่านาคาลใช้ทำอะไรก็ไม่มีวันหมด คำถามตรงนี้ ก็คือชุมชนทรัพย์ที่อยู่ใต้ดิน อยู่ตรงไหนไม่มีใครบอก มีอยู่ฉากหนึ่ง เฟาสต์กับเมฟิสโตเอาธนบัตรมาแจกกันใหญ่เลย พระจักรพรรดิเองก็ตือตใจชื่นชมกับธนบัตรพระจักรพรรดิชื่นชมกับ เศษกระดาษแผ่นหนึ่ง อันนี้มาจากเรื่องจริง เพราะว่ามีชายคนหนึ่งชื่อ จอร์น ลอร์ (John Law) เป็นชาวสก็อต มาหลอกพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 แห่งประเทศฝรั่งเศสให้พิมพ์ธนบัตรออกมา โดยอ้างว่าได้ใช้ทรัพย์สมบัติอยู่ที่แม่น้ำมิสซิสซิปปีเป็นทุนหนุนได้ แต่ในเรื่องเฟาสต์นั้นทุกคนหลงธนบัตรหมด ยกเว้นตลกหลวงซึ่งเป็นคนเดียวที่ไม่หลงกับเศษกระดาษแผ่นหนึ่ง ตลกหลวงบอกว่าให้มาก็คิดแล้ว อันจะรีบไปทำ 3 อย่างต่อไปนี้ คือ

- 1. ชื่อบ้าน
- 2. ชื่อคน
- 3. ชื่อตัว

ถ้ามีบ้าน มีนา มีวัว ชีวิตเขาก็ไม่เป็นทาสธนบัตรใบนั้นแล้ว เพราะเขาจะผลิตได้ เขาจะสร้างได้ ผมจึงบอกว่าทั้งหมดนี้เป็นประเด็นทางปรัชญา เพราะศิลปะ(ในที่นี้หมายถึงงานวรรณกรรม) สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาที่เจาะลงไปให้ลึกให้เห็นถึงคุณค่าที่แท้จริง โดยไม่ทำให้เราหลงงมงายไปกับราคาที่จะมปลอมของกระดาษแผ่นหนึ่งเท่านั้น ที่ผมพูดอย่างนี้ ผมต้องการเรียกร้องว่า ถ้าต่อไปเรามีการประกวดออกแบบธนบัตร พวกเรานี้ที่นั่งอยู่ในห้องนี้ต้องปฏิเสธหมดเลยว้า อันไม่ขอแตะสิ่งที่ไม่สมควรนี้ เพราะธนบัตรก็คือยาเสพติดชนิดหนึ่ง ถ้าเราใช้โดยไม่ระมัดระวังเราจะพินาศได้

ผมพูดเรื่องการข้ามชาติข้ามภาษามากแล้ว จึงอยากจะพูดถึงคำว่า "โลกาภิวัตน์" วันดีคืนดีเราห่อคำว่า โลกาภิวัตน์ขึ้นมาเราจะต้องเป็นหนึ่งในตลาดนานาชาติ หวังว่าเราจะเป็นยักษ์ตัวเท่านั้นเท่านั้น เป็นเสือตัวที่เท่านั้นเท่านั้น ในที่สุดเราเป็นคาราบาวตัวหนึ่งเท่านั้น ผมไม่คิดว่าคำนี้เสียหายในตัวของมันเอง ถ้านำไปใช้ในธุรกิจการค้าแล้วทำให้เราพึ่ง ไม่ได้หมายความว่าความสนใจที่มีต่อกิจการนานาชาติเป็นสิ่งที่ดีแล้วแต่เพียงว่าเราไปหลงติดอยู่กับกิเลสเท่านั้น ผมคิดว่าคำว่าโลกาภิวัตน์ น่าจะกลับมาใช้กับศิลปะจะเหมาะกว่า เพราะเราสามารถที่จะรับประสบการณ์ในทางศิลปะและทางอื่นๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค ทางศิลปะได้จาก ทั่วโลกเพราะว่ามีคุณค่าเป็นตัวกำกับ ศิลปะข้ามพรมแดนได้ง่ายกว่าสิ่งอื่น แม้แต่วรรณกรรมซึ่งเขียนด้วยภาษาอื่น เมื่อมีผู้แปลไปแล้วก็กลายเป็นสิ่งที่มีคนอ่านกันทั่วโลก จุดเจ้าเอาไปเป็นสมาชิกกันได้ทั่วโลกเหมือนกัน บางครั้งอาจไม่ตรงกับต้นฉบับนัก อาจจะเสียรสไปบ้าง แต่ส่วนที่เหลือยังคงอยู่ คิดถึงศิลปะทุกครั้ง ผมก็คิดว่า เหตุใดศาสนาจึงข้ามแดนได้ทั้งหมดทั้งที่คำสอนนั้น พระศาสดาสอนด้วยภาษาแม่ของพระองค์ และผมคิดว่าประสบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของคนไทย ที่สามารถเข้าใจภูมิปัญญาและธรรมะที่อยู่ในพระไตรปิฎกนั้น และถ่ายทอดออกมาอธิบายให้คนไทยเข้าใจได้ด้วยภาษาไทย สังเกตไหมครับว่า พระศิदानซึ่งมีผู้คนนับถือกันมาก จะใช้ภาษาบาลีน้อย แต่จะถ่ายทอดพระธรรม ด้วยการสร้างความเข้าใจด้วยภาษาพื้นๆ

ผมคิดว่าศิลปะนี้ติดตัวเรมายังอยู่ในจิตสำนึก และจิตใต้สำนึกของเราจะเห็นภาพบางภาพ ทั้ๆที่ภาพนั้นไม่ใช่ภาพที่มันอุบัติในดวงตของเราเอง ถ้าคิดถึงเรื่องสงคราม ท่านที่อยู่ในวงการศิลปะ จะเห็นภาพปีกัสโซ่ ชื่อ แกร์นิกา (Guernica) ภาพนั้นเป็นเมืองแห่งหนึ่งในสเปนที่ถูกเยอรมัน คนตายไปมาก และภาพที่ปีกัสโซ่เขียนออกมานั้น สิ่งลางาสัตว์ มันเจ็บปวดกับ

ขนาดไหน เวลาเราอ้างถึงรัชกาลที่ 6 เรามีการเอ่ยถึงคำคมที่ว่า “ชนใดไม่มีดนตรีกาล” ความเหล่านี้แฝงเข้าไป อยู่ในความรู้สึก เราแล้ว ทั้งที่พระองค์ท่านแปลมาจากเชคสเปียร์แล้ว ก็ไม่เห็นเสียหาย เชคสเปียร์ก็ไม่เคยมาฟ้องเรียกค่าลิขสิทธิ์อะไร สำหรับผม ที่มีโอกาสไปเห็นโลกตะวันตกเวลาที่ไปเรียนหนังสืออยู่ ผมเห็นต้นพ็อพล่า (Poplar) ซึ่งมันสูง เวลาลมพัดจะเอนไปตามลม ผมไม่สามารถมองเห็นต้นพ็อพล่าได้โดยไม่มีดีดถึงโมนีเต้ (Monet) เพราะว่าภาพของโมนีเต้ มันฝังอยู่ในหัวของผมแล้ว และก็อาจจะไม่ใช่ ภาพที่ ผมเห็นด้วยตัวเองก็ได้ มันอาจจะ เป็นภาพที่ เป็นแค่พิมพ์สีออกมาแล้วมันฝังเข้าไปอยู่ในใจของเรา ก่อนหน้านั้นผมพูดถึง เรื่องอนันตริ ผมเห็นภาพอนันตริ ที่ไรก็เห็นภาพพระจักรพรรดิยุโรปิงใส่ล้านบัตรทุกที เพราะฉะนั้น เราปฏิเสธไม่ได้ว่าศิลปะ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

อีกสิ่งหนึ่งซึ่งเราที่เรปฏิเสธไม่ได้ว่า ถ้าเป็นมนุษย์ย่อมต้องมีประวัติศาสตร์ ความสำนึก เชิงประวัติศาสตร์ เป็นสิ่ง สำคัญมาก ซึ่งให้อะไรกับเราบางอย่าง มรดกทางศิลปะนั้นให้เท่าไรก็ไม่วันหมด สมมติว่ามีเพลงที่ไพเราะอยู่เพลงหนึ่ง ผมจำเพลง นี้ได้แม่นยำ และร้องเพลงนี้ตั้งแต่ 5 ขวบ เตียนนี้ผมก็ยังร้องได้ ใครจะลบออกไปเหมือนเทพไม่มีใครมาทำลายงานศิลปะนั้น หรือ ภาพบางภาพ ซึ่งผมมองเห็น และผมก็ยังมองเห็นเป็นมันในภาพ สิ่งเหล่านี้ลบไม่ได้ มรดกเหล่านี้มีใช้สิ่งที่อยู่นอกกาย มรดกทาง ศิลปะนั้น จะเริ่มต้นด้วยสิ่งที่เป็นตัวดู เป็นรูปธรรม แต่เมื่อมันเข้าไปในจิตแล้วมันเป็นส่วนหนึ่งของ มรดกทางปัญญา และมรดก ทางใจ ในกระแสของประวัติศาสตร์นั้น เราอาจจะต้องพูดถึงเรื่อง “ชนบ” ว่ามีการสืบทอดกันมา แต่ไม่ได้หมายความว่า สืบทอด กันมาแล้วเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ ชนบเป็นพื้นฐานให้เราได้สร้างต่อ ได้คิดต่อ บางครั้งต้องกลับไปรี้อชนบเหมือนกัน เราสามารถ จะพูดถึงเรื่องมาตรฐานได้ เพราะว่าผลงาน ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ ในบางโอกาส บางลักษณะ บางวาระ ได้ตั้งมาตรฐาน เอาไว้สูงมาก ซึ่งทำให้เราเพียรพยายามอย่างมหาศาลที่จะแข่งกับมาตรฐาน ชาวต่างชาติถึงขอบพูดถึงงาน “คลาสสิก” ของตัว วาอยู่ในอดีต แต่ถ้าติดอยู่กับมันในทัศนเรื่องคลาสสิกมากๆ แล้วมองย้อนอดีตตลอดเวลา ในที่สุดเราก็สร้างอะไรไม่ได้ ถ้าพูดถึงเรื่อง ประวัติศาสตร์ ก็จะต้องพูดถึงเรื่องความเปลี่ยนแปลง เพราะศิลปะนั้นย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลง ถ้าศิลปะไม่เปลี่ยนแปลง สิ่งนั้นมี ใช้งานของมนุษย์ แม้แต่ภาพ ที่เขียนเสร็จแล้ว ติดอยู่บนฝาผนังหรือภาพจิตรกรรมฝาผนังซึ่งอยู่ในอาคารแห่งหนึ่งมาเป็นเวลา 300- 500 ปี (ในยุโรปการบำรุงรักษาดีกว่าเรามาก!) ท่านว่าภาพนั้นมันไม่เปลี่ยน แต่คนที่ดูแล้วเกิดความรู้สึก ปฏิกริยาทางอารมณ์ที่มี ต่อภาพนั้นมันเปลี่ยน มันเปลี่ยนไปได้ทั้งในลักษณะของปัจเจกบุคคล และในกระแสของเวลาที่เปลี่ยนไป ความเปลี่ยนแปลงในวง การศิลปะ ที่เกิดขึ้นนั้น อาจเป็นการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นจากภายใน หมายความว่าในวงการนี้แต่ละคนคิดอะไร ประดิษฐ์อะไร ขึ้นมาได้ อาจจะเรือของเก่า แล้วสร้างใหม่ก็ได้ ขณะนี้มีคำที่ใช้กันมากในระยะหลัง คือคำว่า deconstruction คือเอาคำว่า destroy กับคำว่า construct มารวมกัน มันต้องรื้อกันก่อน ถึงจะสร้างใหม่ได้ แต่ผมเชื่อว่าเรื่องที่เกี่ยวข้อง กิจการทางศิลปะนั้นในบางครั้ง ี่ทางได้ สนับสนุนได้ แนะนำได้ ผลักดันได้ รณรงค์ได้ รัชกาลที่ 3 ท่านมาแล้ว รัชกาลที่ 3 คือวานิชผู้เปี่ยมด้วยวัฒนธรรม แล้วเอา ผลประโยชน์ในทางธุรกิจมาใช้ในงานศิลปะ สร้างวัด สร้างพระศาสนา สร้าง “จาริกวัดโพธิ์” ซึ่งเป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์ ไทย ที่พระมหากษัตริย์มีเรือระบบเก่า เพื่อจะสร้างระบบใหม่ รื้อระบบบหววิชา เอาสิ่งซึ่งเป็นภูมิปัญญาของประชาชน จาริก ลงไว้บนแผ่นดิน เพื่อให้ประชาชนอื่นได้มาเรียนรู้ต่อไป พระมหากษัตริย์ ท่านน่าที่เป็นตัวกลางในการทางปัญญา จากประชาชน มามอบให้กับประชาชน ถ้าสิ่งนี้ไม่ใช่ประชาธิปไตยแล้วมันคืออะไร ความเปลี่ยนแปลง ในสมัยรัชกาลที่ 3 นี้มีมาก บางท่านอาจ จะไม่ชอบหาว่ารับอิทธิพลจีนมากเกินไป ก็แล้วแต่ นั่นเป็นเรื่องของรสนิยม แต่การล้างระบบบหววิชาที่น่าจะทำให้วงการบ้านเรา เปลี่ยนไปมาก น่าเสียดายมากที่อิทธิพลตะวันตกเข้ามาเร็วมาก โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับยา ถ้าหากหมอยาฝรั่งเข้ามา ซ้ำกว่า นั้นสักหน่อยเราก็คงไปอยู่ที่วัดโพธิ์แล้วจดตำรายาทั้งหลาย เพราะกว่าจะได้ตำรายาเหล่านั้น มาต้องใช้พระราชาอำนาจ ไม่เช่นนั้น หมอยาอาจจะให้สูตรที่ปลอมมาก็ได้ และไม่ยอมบอกความจริงก็ได้ และที่เราพูดถึงเรื่องการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการอะไร นั้น รัชกาลที่ 3 คิดมาหมดแล้ว นั่นคือ การพิมพ์เผยแพร่บนแผ่นดิน

ในตอนต้นผมได้เกริ่นไปแล้วว่าถ้ามาต่อสู้นั้นในเรื่องของค่านิยมความงาม แล้วก็เกี่ยวกันไม่รู้จบ ว่าอะไรงาม หรือ ไม่งาม ความงามคืออะไร ยุคใหม่เป็นเป็นยุคที่เน้นการรับกาเรเสพ (reception) ถ้าจะวัดงานศิลปะที่เขาวัดกันที่ความประทับใจ ของผู้รับ วัดกันที่ผล ที่ผลกระทบที่ได้ งานศิลปะนั้นเจริญใจและเจริญปัญญาอย่างไรหรือไม่ ในทางปรัชญาเราก็คงต้องพูดว่า

ผู้ที่ชัดเจน ในงานศิลปะนั้น จะขึ้นชื่อกับงานศิลปะได้ แต่จะไม่หลงจนขาดสติ ในระดับของการสร้างกวี ในระดับของการรับกวี ศิลปะอยู่กึ่งกลาง ระหว่างอารมณ์ความรู้สึกกับสติ ซึ่งเราต้องต้องควบคุมให้ได้ ถ้าศิลปะสร้างขึ้นโดยขาดสติ หรือสร้างขึ้นมาแล้วหวังผลกระทบ ก็จะขาดคนขาดสติ และเสียสติ ศิลปะนั้นมีใช้ศิลปะที่ยิ่งใหญ่ดังที่ผมพูดไว้ว่า ผลกระทบที่ประเสริฐสุดของงานศิลปะคือการปลุก ลัญชาตญาณใฝ่ดี และลัญชาตญาณใฝ่ดีจะมาด้วยวิธีการที่ ผ่านอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติประกอบไปกับการใช้เหตุผล ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา ซึ่งเป็นเรื่องของปัญญา

อีกประเด็นที่จะพูดถึงคือคำว่า "เล่น" ในบางชาติบางภาษาเขาจะเอาคำว่า "เล่น" มาใช้กับเรื่องศิลปะบางแขนง เราพูดว่า "เล่น"ดนตรี(เราไม่พูดคำว่า"เล่น"จิตรกรรม) คำว่า "เล่น" ดีความได้ 2 นัย นัยแรกคือการสร้างความบันเทิง ความสนุกสนาน เราเล่นสิ่งนั้น แต่เราเล่นโดยไม่มีความรู้ไม่ได้ เราเล่นดนตรีเราก็ต้องหัด ต้องมีครู หรือเราสอนตัวเอง เพราะฉะนั้นคำว่าเล่นไม่ได้แปลว่าอะไรก็ได้ แต่ในนัยที่ 2 คือการใช้วิชาซึ่งไม่ใช่การบีบบังคับใจให้ทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่เป็นการสร้างความสนุกสนานไปในตัวด้วย ตรงนี้จะมีสุนทรียศาสตร์ เขียนเอาไว้มากเลยว่า ศิลปะนั้นจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการฝึกมนุษย์ เพราะจะฝึกทั้งสองสิ่ง ฝึกทั้งความมีระเบียบ วินัย ฝึกถึงปัญญา ในขณะที่เดียวกันฝึกให้รู้จักใช้ชีวิตให้สนุกกับชีวิตได้

ผมใคร่ขออธิบายประเด็นซึ่งในมหาวิทยาลัยของผมพูดกันมานานแล้ว และพยายามจะแปรรูปออกมา ให้เป็นเรื่องของการตั้งสถาบัน แต่ก็ยังไม่สำเร็จ หลักการที่ว่านี้ อาจารย์ศิลป์ พีระศรี กิดิตมานานแล้วว่า ศิลปะหลายแขนงต้องอยู่ด้วยกัน ลองไปอ่านงานที่อาจารย์ศิลป์เขียนไว้ ท่านก็บอกว่าคุณที่เรียนทางด้านทัศนศิลป์ จำเป็นต้องไปอ่านหนังสือด้วยต้องสนใจดนตรีด้วย ลูกศิษย์อาจารย์ศิลป์หลายคนชอบเล่นดนตรี ที่ผมว่าสถาบันศิลปะที่ครบเครื่องอาจมีความได้เปรียบมากกว่าสถาบันศิลปะที่มี ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผมพูดอย่างนี้อาจเป็นอคติส่วนตัว เพราะอยากเห็นมหาวิทยาลัยศิลปะการเล่นดนตรีมานานแล้ว รมานหลายสิบปีก็ยังไม่ได้เกิดสักที เขาว่าจะเกิดในปีสองปีนี่ พอดีเศรษฐกิจทรุดตัวลงเสียก่อน ลองมองดูวิเคราะห์ดูเป็นแขนง สมมติเราสร้างงาน ทัศนศิลป์ขึ้นมาแล้วเรานำออกเผยแพร่สาธารณะชนได้สัมผัส หมายความว่าผลงานกับคนที่มาดูได้สัมผัสกันโดยตรง วรรณศิลป์ คล้ายกับทัศนศิลป์คือ สร้างแล้วมอบให้เป็นสมบัติสาธารณะ ถ้าเขียนหนังสือไปแล้ว แล้วไปวิ่งไล่ตามว่าตีความอันมิต ต้องตีความอย่างไร ขึ้นตั้งใจอย่างไร อาจจะโดนตอกกลับมาว่า ที่คุณตั้งใจแล้วคุณเขียนออกมาไม่ใช่อะไรที่คุณตั้งใจ ผมเคยทำการทดลองในห้องแล็บเลย แล้วมันชัดเจนว่าสิ่งซึ่งตั้งใจเอาไว้แล้ว เวลาเขียนออกมาไม่ตรงกับที่ตั้งใจ แต่ที่เราได้รู้จักกับศิลปะการแสดง เราจะได้มีอะไรเพิ่มขึ้นมา ซึ่งมีติดอันนั้น ฝ่ายทัศนศิลป์อาจจะเห็นว่าไม่สำคัญ ฝ่ายวรรณศิลป์อาจจะเห็นว่าไม่สำคัญ แต่ทางฝ่ายการแสดง เขาคิดว่าสำคัญ เพราะเมื่อมีผู้สร้างจะต้องมีผู้ตีความ ในบางครั้งอาจเป็นคนๆเดียวกันคือ แต่งเอง ร้องเอง เล่นเอง รำเอง แต่ว่าในหลายๆลักษณะ ศิลปะการแสดงต้องการผู้ที่จะมาตีความ มีศิลปินผู้ที่จะนำงานนั้นมาตีความแล้วนำมาเสนออีกทอดหนึ่ง มันมีตัวกลางอยู่ในตรงนี้ ทำให้การที่มนุษย์มาติดต่อสื่อสารกัน ด้วยงานศิลปะมีความหลากหลายเกิดขึ้น

จริงอยู่โดยทั่วไปเราอยากได้สัมผัสกับงานศิลปะโดยตรง เรียกว่าเป็นในระดับปฐมภูมิ แต่ในระยะหลังๆ เราคงไม่สามารถสัมผัสกับงานโดยตรงได้อีกต่อไปแล้ว มีสิ่งอื่นเข้ามาแทรกแล้วศิลปะก็มักมีสิ่งอื่นเข้ามาผสม เช่นทัศนศิลป์ขณะนี้ก็มีการเอาศิลปะการแสดงเข้ามาแทรก เช่นมีการจุดประทีปจุดขนาดเจ็บบ้างเมื่อเร็วๆนี้ที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ และทำให้คนแถวนั้นเขาจับตัวกันไปด้วยหรือว่าอย่างนี้มหาศกดิ์ก็ยอมรับมันชื่อ วากเนอร์(Wagner) สร้างอุปรากรขึ้นมาแล้วบอกว่าอุปรากรไม่ใช่เรื่องของ คีตศิลป์ และดุริยางคศิลป์อย่างเดียว แต่จะต้องรวมทัศนศิลป์ และวรรณศิลป์เข้าไปด้วย ในส่วนนี้มีทฤษฎีซึ่งค่อนข้างลึกซึ้งมาก แล้วก็แสดงออกมาให้เป็นผลที่พิสูจน์ได้ ความคิดนี้ส่งผลในทางบวก ทำให้เกิดมโนทัศน์ที่ว่าเรื่องศิลปะนั้นสามารถที่จะ "สองทางให้แก่นัน" ศิลปินอย่างทัศนศิลป์ความจริงก็เ็นหลายจะรับรู้กับมหาชนเหมือนกันแต่โดยเนื้อแท้ของงานจะมายืนกำกับรูปอยู่แล้วไอ้อ้อว่ารูปอันนี้ก็ไม่ได้ แต่มีหลายคนทำอย่างนั้นบอกว่าถ้าพูดเก่งจะขายราคาคำขึ้นตามาหาเขาศิลปะไปด้วย เพราะฉะนั้นเราเลยต้องจัดนิทรรศการกันบ้าง เพื่อที่ศิลปะจะได้สัมผัสกับส่วนหนึ่งของมหาชน บางครั้งเรื่องเปิดนิทรรศการ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับมหาวิทยาลัยนี้ !

เรื่องเหล่านี้ถึงอย่างไรมันก็ยังไม่สำคัญเท่ากับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างและสื่อศิลปะ ภาษาอังกฤษมีคำว่า

reproduce คือการผลิตซ้ำ ร้องเพลงหนึ่งอัดเทปล้านล้านขายได้ก็ล้านบาท ภาพที่เป็นจิตรกรรมขณะนี้ก็สามารถสร้างภาพเทียมขึ้นมา แล้วจำหน่ายในลักษณะที่เป็นการผลิตซ้ำ(reproduction)ได้ความลึบมันมันจึงกลายเป็นความลึบมันระหว่าง มนุษย์ กับผลงานของมนุษย์ซึ่งทำจากของแท้เป็นของเทียมแล้ว เป็นมายาระดับ 2 ถ้าผลงานที่แท้จริงเป็นมายาระดับ 1 ผลงานที่ถ่ายถอด ออกมาด้วยเทคโนโลยีมันเป็นมายาระดับที่ 2 แล้วอะไรจะเกิดขึ้น

การเผยแพร่เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางมาก ธุรกิจเกิดขึ้น การผลิตซ้ำเกิดขึ้นมันก็มีส่วนดีคือ มหาชนมีโอกาสได้เข้าครอบครองเป็นเจ้าของศิลปะเทียมมันนี้ได้ง่ายกว่าเดิม การศึกษาศิลปะของเรานั้นไปได้ดีกว่า แต่ก่อนของเก่ามาก รวดเร็วกว่ามาก เพราะสามารถใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาได้ แต่ในขณะเดียวกันมันก็เป็นสิ่งทำลาย อย่างบ้านเรา ถ้าใครลองทำวีรียดูลึกครั้ง สักส่วนของคนที่เล่นดนตรีเมื่อ 100 ปีที่แล้วเทียบกับสักส่วนของคนที่เล่นดนตรีเป็น ในขณะที่เทียบกับคนทั้งประเทศ ผมคิดว่าสัดส่วนสัดส่วนสมัยก่อนดีกว่าขณะนี้แน่ เพราะว่ามันไม่ทำอะไร กดปุ่มอย่างเดียว เล่นไม่เป็นแล้ว วงที่เล่นๆอยู่ก็ขึ้นสายไม่เป็น ร้องไม่เป็น เพียงแต่ทำรูปหล่อรูปงามก็เป็นนักร้องได้ และเพลงที่แต่งออกมาส່วนหนึ่ง ก็เป็นการสำรอประกอบจังหวะ เทคโนโลยีจึงเป็นตัวซึ่งพรากศิลปะไปจากไออุ่นของความเป็นมนุษย์ ความจริงเทคโนโลยีเป็นของเย็น แต่มนุษย์ผู้เต็มไปด้วยกิเลส สามารถจะเอาเทคโนโลยีนั้นมาเป็นตัวเร่งตัวเราอารมณ์ เราเร่งของเย็นให้เป็นของร้อน แล้วในที่สุดของร้อนมันก็จะเผาผลาญเราเพราะร้อนเกินไป เราเป็นผู้ทำให้มันร้อน ผมคิดว่าในทศวรรษหน้าถ้าใช้โอกาสนี้ให้ดี โอกาสที่ว่าตลาดมันทรุดลง โลกของธุรกิจได้กลายเป็นทะเลทรายไปแล้ว กำลังซื้อน้อยลง มันจะเป็นโอกาสทองของผู้รักสมัครเล่น ที่จะต้องทำเอง เรียนรู้ศิลปะให้ดีขึ้น ความลึบมันของมนุษย์อาจจะกระชับขึ้น มนุษย์ได้มีโอกาสสัมผัสกับมนุษย์มากขึ้น เพราะไม่ได้ คิดถึงเรื่องโภคทรัพย์มากนัก ศิลปะสร้างประชาคมได้ ประชาคมนั้นอาจจะเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ โดยมีศิลปะเป็นตัวสื่อ แต่ในบางครั้ง เราช่วยกันก่อสร้างประชาคมทางศิลปะขึ้นมา และกลไกของการสร้างประชาคมทางศิลปะจะถ่ายแบบไปสู่กลไกของการพัฒนาทางสังคมได้ ซึ่งผมจะชี้ให้เห็นในตอนท้ายของการบรรยายนี้ สถาบันการศึกษาอาจจะทำอะไรได้หลายๆอย่าง เพราะว่าสถาบันศิลปะนั้น เหมือนกับเป็นห้องจำลอง เรียกว่า simulator เสียก่อน สถาบันศิลปะคือ simulator ของโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลที่อยู่ข้างนอก สถาบันศิลปะ ประชาคมศิลปะ คือ simulator ของชีวิตจริง เราสามารถสร้างความลึบมันอันแน่นแฟ้นนี้ได้ ภาพที่เราเห็นอยู่ใกล้ตัว ไม่น่าชื่นชมนัก เพราะพวกเราหลายคนมุ่งที่จะสร้างเมรียศาสตร์ นำकिटकมาแคร์ได้เข้ามาคิดร่อนวงการศึกษาไปมาแล้ว กวีหลายคนพอบอกให้อ่านกวีนิพนธ์ของตัวเอง พอถูกขึ้นก็แทบจะทรุดลงทันทีเพราะว่าได้ร่ำเมรียมาตลอดวันแล้ว

ศิลปะคงจะทำอะไรที่มากไปกว่านั้นได้ ผมจะให้ตัวอย่างตัวอย่างแรก เป็นตัวอย่างจากต่างประเทศเป็นเรื่องของ ชายแก่คนหนึ่งซึ่งเล่นไวโอลินมาตั้งแต่อายุ 4 ขวบ และเมื่ออายุ 80 ปีก็ยังเล่นไวโอลินอยู่ เล่นเพี้ยนบ้างตามตามประสาสังขารร่วงโรย แต่คนแก่คนนี้มีความสามารถเกินเลยความสามารถในการสีซอ เพราะท่านบอกว่าท่านรู้จักกับคนทุกระดับ เคยไปเล่นดนตรี ในประเทศด้วยพัฒนาไปกับชาวบ้านไปเมืองอินเดียก็ไปให้ดูจักรัหวะของเพลงที่เล่นด้วยซитар พบกับพระราชาก็ทบโหลกันได้ พบนายกรัฐมนตรีก็รู้จักกันเป็นอย่างดี มีอิทธิพลในวงการเมืองระหว่างประเทศจากการใช้ความสามารถทางศิลปะของตัวเอง มีฐานะอันสูงส่งที่ได้รับกรยกย่องเพราะฝีมือในเชิงศิลปะ เพราะเขาพูดถึงคุณค่าไม่ได้พูดถึงราคา นักการเมืองต้องฟังเขา จะทำหรือไม่ทำสิ่งที่เขาพูดแต่ก็ต้องฟังเขา มีคนสัมภาษณ์เขาว่าท่านมีชื่อเสียงระดับโลกท่านเคยคิดใหม่ว่าท่านเหนือคนอื่น ท่านตอบว่า ไม่เคย เพราะมีภูมิคุ้มกันคือพ่อแม่ และดนตรี พ่อแม่สอนมาดี และดนตรีเป็นครูที่ดีด้วย สิ่งที่ทำให้เราเสียคนได้ มักเป็นสิ่งที่ตื่นเขินในชีวิตมนุษย์ อันที่จริงเรามีได้เล่นไวโอลินเพื่อจะได้อะไรซึ่งโคตรทรัพย์ หรืออะไรทั้งนั้น "ผมเล่นไวโอลินเพราะ ผมต้องการจะเล่นไวโอลิน ผมได้ครูที่เป็นคนที่มีอุดมคติสูงหลายคน เพราะฉะนั้นเสียงปรบมือของมหาชน คือค่าชมจากนักวิจารณ์ ไม่สามารถปฏิเสธความเป็นจริง ที่ว่าผมเล่นดนตรีเพื่อคนตรี" มีข้อความอีกตอนหนึ่งที่เปี่ยมด้วยอุดมคติของ Lord Yehudi Menuhin ซึ่งผมใคร่ขอคัดมาดังต่อไปนี้

"ตั้งแต่ผมจำความได้ ผมพยายามจะเอาความงามของดนตรีที่ยิ่งใหญ่เข้าไปสัมผัส เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชีวิตในสมัยที่เป็นเด็กผมมันไปว่าถ้าเล่นเพลงของ Bach ได้อย่างที่จะสามารถไปจิตใจคนอื่นได้ โดยเข้าไปเล่นที่ Sistine Chapple ได้ จิตรกรรมฝาผนังของ Michelangelo ถ้าทำอย่างนั้นได้ละก็ความเลวร้ายทั้งหลาย มันจะอันตรธานไปจากโลกนี้จนสิ้น" (ในการ

บรรยาย ผู้บรรยายได้ฉายแถบบันทึกภาพที่เป็นการสัมภาษณ์ Lord Yehudi Menuhin ด้วย)

ถ้าดนตรีทำให้เด็กตัวเล็กคิดอย่างนี้ได้ เมื่ออายุ 80 ปีแล้วก็ยังไม่เปลี่ยนความคิดอยู่ ผมคิดว่าไม่ใช่คนๆนั้น ประสบความสำเร็จแต่อย่างเดียว ศิลปะจะประสบความสำเร็จ เพราะศิลปะจะสามารถหลอมจนให้คิดอย่างนี้ได้

Lord Yehudi Menuhin เป็นชาวอเมริกันแต่มาตั้งรกรากที่อังกฤษจนได้รับเรียกเป็น Lord ดนตรีอย่างเดียว ที่สร้างความสัมพันธ์ท่านผู้นี้กับโลกทั้งโลกได้กับคนทุกระดับ หน้าของท่านคือเขาเมล็ดโตไปยังดินแล้วให้มันงอกขึ้นมา ท่านเป็นยิวแต่ไม่เข้าข้าง อิสราเอล ท่านจะพูดต่อต้านว่าอิสราเอลเดินไปไปในทางที่ผิดเพราะไม่ได้เดินไปในทางที่จะทำให้มนุษย์สัมพันธ์กัน ท่านได้รับเชิญให้ไปพูดในรัฐสภาอิสราเอล และกล่าวพูดว่าเกี่ยวกับอาหรับควรใช้ทุกอย่างร่วมกัน และอยู่ด้วยกันได้บนรากฐานของความเป็นมนุษย์ นั่นเป็นตัวอย่างจากโลกตะวันตก

ตัวอย่างงานศิลปะของไทยที่ผมขอนำมาวิเคราะห์ เป็นบางตอนจากพระราชนิพนธ์อินเหนา ท่านคงจะแปลกใจว่า เหตุใดผมจึงนำอินเหนมาศึกษาในเมื่อพวกเขาซึ่งเป็นทัศนศิลป์เป็นส่วนใหญ่แต่ก็คงจะได้โอกาสผมขยายความต่อไปก่อน อันที่จริง ตัวอย่างที่คัดมาที่ผมเคยนำมาศึกษาแล้วครั้งหนึ่งในการบรรยายเรื่อง "ข้อสังเกตว่าด้วยแนวคิดและวิถีคิดของคนไทยจากหลักฐาน ในวรรณคดี" (ตีพิมพ์ในรายงานผลการสัมมนาเรื่องวิถีคิดของคนไทย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ 2539) ในการบรรยาย ในวันนี้ผมจะขยายความและตีความในลักษณะที่ต่างไปจากครั้งก่อน มีอยู่ตอนหนึ่งนั้นอินเหนที่จกรากอยากจะมีคู่ ส่งช่างเขียนไปเขียนรูปนางจินดาสำหรับ เขียนกลับมาแล้วก็เก็บไว้ก่อน ตอนที่ 2 ส่งช่างไปเขียนรูปบุษบาตอนนี้เกิดเรื่องขึ้นมาเพราะว่าช่างที่ไปเขียน มิได้ผ่านจากมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อเห็นนางบุษบาเข้าก็เห็นเธอสวยเสียจนเขียนไม่ได้ ผมไม่ทราบว่าเวลาสอนให้เขียน ภาพเหมือนบางประเภท นักศึกษาศิลปะของไทยมีความรู้สึกเช่นนี้หรือเปล่า

บัดนั้น	นายช่างฉลาดเลขา
ครั้นเห็นระเด่นบุษบา	ตั้งนางในชั้นฟ้าสุราลัย
ให้ตะลึงลมตัวมัวแต่ดู	จะวาดรูปโคมตรูก็หาไม่
จนนางบุษบาลาดคล้อยไป	ก็โกรธใจตัวเองใช้พอดี

อย่างที่ผมได้กล่าวเอาไว้แล้วว่าศิลปินจะต้องครองสติเอาไว้ให้ได้ ต้องใช้ทั้งความรู้สึก และใช้สติ จนมาตอนที่ 2 นายช่างมาพบบุษบาตอนตื่นนอนก็เขียนได้ เพราะอารมณ์รุนแรงนั้นได้คลายไปแล้ว สามารถที่จะตั้งสติได้และเขียนรูปได้งามมากเลย

บัดนั้น	ช่างเขียนผู้มีธณาลัย
เมียงหมอบลอบดูอยู่แต่ไกล	วาดรูปพรโหดินบรรทม
ไม่ฝักหักตราชวงอรุณ	กึ่งงามอนระทวยสวยลสม
นายช่างเขียนพลางทางชม	นึกนิยมเดือนใจไปมา

ในเรื่องบอกไว้ชัดเจนว่าเขียนรูปอีกครั้งที่ 2 ตอนที่นางแต่งองค์ทรงเครื่องแล้ว แต่ไม่มีตอนใดเลย ที่บอกว่า ตอนตื่นนอนแล้วไม่สวย คือสวยทั้งสองรูป ด้วยเหตุที่ว่าความสวยนั้น มีได้อยู่ที่ตัวนางบุษบา แต่อย่างเดียว แต่ความงามนั้น เกิดแต่ฝีมือช่าง จะเขียนรูปตอนตื่นนอนก็งามงด จะเขียนรูปเมื่อตอน แต่งองค์ทรงเครื่อง ก็งดงามไม่แพ้กัน

บัดนั้น	นางช่างชำนานุกาเลขา
เห็นเทวีทรงเครื่องเรืองรจนา	โสภามุศม่องละขององค์
ตั้งตาพิณิจศดูนาง	เยื้องยาดรงตั้งราชหงส์
จึงคลีกระตาศาวาดรูปโฉมงาม	เหมือนทิวทังองค์อินทรี

เรามาลองพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ที่เห็นรูปนี้บ้าง ผู้ที่ได้จัดเจนในศิลปะ ผู้ที่ความหมายกว้าง ซึ่งได้รับบทของ “ผู้ร้าย” พอเห็นรูปนางนุชบาเท่านั้น จรกลบลงไปเลย

เมื่อนั้น	ระดูจรรยาเรื่องศรี
คลีกระดาศดูรูปนางนารี	ให้เปรมปรีดีปฏิบัติผูกพัน
พิศท่วนรลัษณพิศตรา	ดั่งหยาดฟ้ามากระยาหนัน
รลัษณตั้งใจดังไฟกลีบ	ทรงธรรมชวนชบสลดง

วิทยาศาสตร์กำจัดใจอ่อนไหวเช่นกันจึงสลดไป วิทยาศาสตร์กำเป็นเจ้าอีกเมืองหนึ่ง พอเห็นนุชบาเข้าแล้วก็หลงไหล แต่คนนี้มี คักดีเป็นพระจงใจไม่ไห้สลดบนพื้น แต่ให้สลดบนหลังม้าให้ดูงามขึ้นมาหน่อยเป็นละครรำ เพราะฉะนั้นท่าทางจึงเป็นตัวบ่งบอก สถานะของคนได้ด้วย

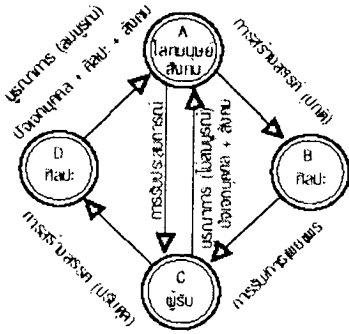
เมื่อนั้น	วิทยาศาสตร์ใจกล้า
ให้อัจฉรย์จิตคิดลวงกา	จึงตรัสเรียกเอามาจับปล้น
คลีดูเห็นรูปเยาวเรศ	ดั่งแว่นทองส่องเนตรเสียวกระฉัน
ม้วนกระดาศเข้าไว้ในวัดทองค	ใจจงดาวดินถวิลหา
สลดงบนหลังอาชา	กระหมั้นนรารับรองประคองไว้

ลำหรับกรณีของพระเอก อีเนาของเราไม่จำเป็นต้องเห็นรูป ตอนนี้พระเอกได้เห็นตัวจริงเลยเห็นแล้วก็บั่นป่วนใจ แต่พระเอกยอมสลดไม่ได้ พระเอกยอมต้องเป็นผู้ที่ครองสติไว้ได้ ตรงนี้สำคัญเพราะถ้าเป็นคนอื่นสลดไปแล้ว ถึงจะสลดบนหลังม้าก็สลด แต่อีเนาไม่สลดเพราะอีเนามีวรรณศิลป์อยู่ในหัวใจ พอเกิดอารมณ์นี้ขึ้นมาก็ถ่ายอารมณ์นั้นออกมาในกรอบของวรรณศิลป์และคีตศิลป์ คือขับออกมาเป็นเพลงเลย

เมื่อนั้น	ระเด่นมนตรีเรื่องศรี
เหลียวไปรับไหวเทวี	ภูมิดูนางไม่วางตา
งามจริงยิ่งเทพนมิตร์	ให้คิดเสียดายเป็นหนักหนา
เลโทหลังทั้งกายา	ละบัดปลายเกศาเนื่องไป
กรกอดอนุชาที่ตกลง	จะรู้สึกพระองค์ก็หาไม่
แต่เวียนจูบสียะตราก็ตามใจ	สำคัญพระทัยว่าเทวี
ความรักกรุมจิตพิศวง	จนลืมองค์ลิ้มอายนางโสมศรี
ไม่เป็นอารมณ์ลมประดี	ภูมิจึงขับขึ้นจับปล้น
เจ้าเอยเจ้าดวงยี่หวา	ดั่งหยาดฟ้ามาแต่กระยาหนัน
ได้เห็นโสมฉายเสียดายปล้น	อุจใจไม่ทันคิดเลย

ถ้าไม่มีศิลปะจะไม่มื่ออะไรกำกับ อีเนาจะเสียดสมดุเลยไปเลย แต่ศิลปะเป็นตัวกำกับปรับให้เข้าคู่ลย์ ไม่ฟูบ ผมว่าทั้งหมดนี้ มีใช้เพลินเขียน ผมว่าคนไทยมีหลักทางสุนทรียศาสตร์แน่นอน แต่ท่านไม่แต่งเป็นองค์ทฤษฎีแม้ว่าทฤษฎีทั้งหลายมันแฝงอยู่ใน เนื้อใน ผมหมดแล้ว ผมว่าช่างเขียนที่เขียนจิตรกรรมผ่านังคงมีความรู้สึกเช่นนี้เหมือนกัน แต่ไม่บรรยายออกมาเป็นทฤษฎีเหมือนชาติตะวันตก

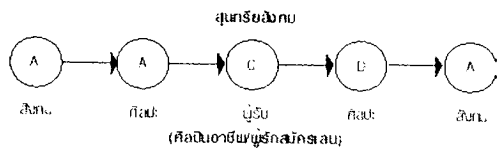
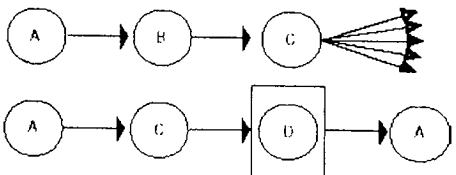
ผมกำลังชี้ให้เห็นว่า จากการอ่านอีเนา สามารถจะไปสร้างสุนทรียศาสตร์ได้ จะขอสรุปความคิดออกมาเป็น แผนภูมิดังนี้

จาก การสร้าง ไปสู่การรับ ไปสู่ การสร้าง หรือบูรณาการอัน สมบูรณ์ ในสุนทรียสังคม เราจะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับศิลปะ ได้ดังนี้ คือประสบการณ์นั้นทุกคนต้องมี ศิลปินก็มี คนที่เป็นฝ่ายรับก็ต้องมี ประสบการณ์ที่มาจากโลก จากมนุษย์ จากสังคม สมมติโลกเป็นวงกลม A ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ปกติ ศิลปินรับประสบการณ์แล้วก็มีมีพอที่จะ ถ่ายทอดสร้างออกมาเป็นงานศิลปะเรียกว่าเป็น B จากนั้นก็มีการเผยแพร่ งานศิลปะ มีผู้รับมาเสพศิลปะ ศิลปะจึงถ่ายมาสู่ผู้รับ สร้างผลกระทบต่อให้ แก่ ผู้รับออกมาสู่จุด C ทั้งจรรยาและวิทยาศาสตร์ก็ไม่ไปในเส้นนี้ แต่พยายาม กลับเข้าไป หาโลก คือหลงรูปเพื่อจะกลับเข้าไปหาตัวจริงกลับไปไม่สำเร็จเพราะ พุบ เพื่อดึง ไปเสียก่อน ฉะนั้นการที่จะทำให้ผู้รับกับโลกและสังคมเข้ากันได้ โดยให้ เดินกลับ จากจุด C ต้องไปยังจุด A บูรณาการนี้จะไม่สมบูรณ์ได้เสมอ ไป เพราะการรับ และการเสพอย่างเดียวกันมิใช่กระบวนการล้นหลอมบุคคล ภาพที่สมบูรณ์ ซึ่งต่างจาก กรณีของอิเหนา

อิเหนามาตามเส้นทางที่แปลก คือไม่ได้ผ่านงานศิลปะแต่รับประสบการณ์ตรงจากจุด A มาสู่จุด C ประสบการณ์ นั้น กลับผลักดันให้เกิดการสร้างสรรจุด D จึงเป็นจุดที่สำคัญที่สุด เพราะการสร้างสรรคทางศิลปะเป็นกระบวนการปรับดุลย์ ให้มนุษย์สร้าง บูรณาการอันสมบูรณ์กับโลกและสังคมได้ สรุปความได้ว่า บูรณาการที่สมบูรณ์ตรงนี้จะนำไปเจกนุคคัล ให้มา เชื่อมโยงกับสังคมได้ โดยมีศิลปะเป็นสื่อกลาง เส้นทางจากจุด C กลับไปยังจุด A จึงจำเป็นต่อผ่านจุด D หมายความว่าคนที่ จะสร้าง บูรณาการกับโลก จะต้องเป็นคนที่มีศิลปะและปฏิบัติศิลปะได้ นี่คือหลักการที่สำคัญที่สุดของสุนทรียศาสตร์ไทย

ผมคิดว่าโลกที่สำคัญที่สุดไม่ใช่โลกของ ศิลปิน อาชีพแต่อย่างเดียว ผมเล่นคำนี้มาตลอดว่า เพราะรัก จึงสมัคร เข้ามาเล่น ภาษาอังกฤษใช้คำว่า amateur เป็นคำ ภาษา ฝรั่งเศสที่มาจากรากภาษาละติน amare (ภาษาฝรั่งเศส มี คำกริยา aimer แปลว่ารัก) เพราะรักภาษาไทยใช้คำว่า สมัคร เล่น อันนี้สำคัญที่สุดถ้าไม่มีตัวศิลปะคนจะเสียศูนย์ ไปมาก ผมไม่ได้พูดว่าจะใช้ดนตรีเป็นการรักษาโรคจิต อย่างนั้น แต่ ผมคิดว่าสังคมไม่สนับสนุนเส้นกระแสนี้ ให้มีการสร้างสรรค์ ปรับคนให้เข้าไปสู่กระแสสมดุลย์ของโลก สังคม และมนุษยชาติได้ นั้นตรงนี้จะหย่อน เพราะฉะนั้นถ้า ศิลปะแข็ง และประชาคมศิลปะแข็ง สังคมนั้นจะเป็น สุนทรียสังคม ดังแผนภูมิที่ 3 ข้างท้ายนี้

อย่างไรวิหยาสะก่าไม่ได้ใช้ศิลปะ ในขณะที่ที่อื่นมีความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะ สามารถใช้การสร้างสรรคศิลปะปรับศูนยให้กับตัวเองเพื่อกลับไปสร้างบูรณาการให้สังคม คำว่าตรงนี้คือปรัชญาการศึกษาในหลายประเทศกำหนดนโยบายไว้เลย ว่า ตั้งแต่เข้าเรียนประถมขอให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติศิลปะอย่างหนึ่งอะไรก็ได้ ดนตรี วาดเขียน เล่นอะไรไปเป็น ในที่สุดเด็กจะได้อะไรติดตัวไป สิ่งที่ได้ก็คือการพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกควบคู่ไปกับการมีระเบียบวินัยของตัวเองคู่ไปกับความสามารถในการใช้เหตุผล ที่ผมแสดงแผนภูมิมาให้ก็เพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่าในวงการศิลปะของไทยเรามีความคิดซึ่งลึกซึ้งอยู่มุกมาก ผลงานศิลปะที่แสดงออกมาส่วนหนึ่งมีทฤษฎีแฝงอยู่ หน้าตาของคนรุ่นใหม่นี้ก็คือการนำเอาวรรณกรรมรุ่นเก่ามาวิเคราะห์ใหม่ เพื่อแสวงหา องค์ความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ที่เป็นของไทย

ผมจะจบด้วยการอ้างถึงปรมาจารย์ท่านหนึ่งที่เป็นกวีและนักคิดทางสุนทรียศาสตร์ ซึ่งโดยบังเอิญที่สุดความคิดของท่านมาพ้องกับแนวคิดและแนวปฏิบัติของคนไทยอยู่แล้ว ผมคิดว่าความเห็นคือตัวแทนความรู้สึกนึกคิดของคนไทยเป็นจำนวนมากในขณะนั้น และความรู้สึกเหล่านั้นยังแฝงอยู่ในความรู้สึกนึกคิดของคนไทยมาจนบัดนี้ ซึ่งแม้จะผ่านมหาวิทยาลัยศิลปากร จะได้เรียนศิลปะแบบตะวันตกมาแล้วก็ตาม แต่ผมไม่คิดว่าสิ่งเหล่านี้จะสูญสลายไป ผมอยากจะเรียกว่ามันเป็น “โครงสร้างลึก” ไม่ใช่ “โครงสร้างพื้นผิว” ของพวกเรา

ฟรีดริช ชิลเลอร์ (Friedrich Schiller; 1759-1805) เขียนงานไว้ชิ้นหนึ่งชื่อว่า “ว่าด้วยสุนทรียศึกษาของมนุษย์” ชื่อในภาษาเยอรมันคือ “Über die ästhetische Erziehung des Menschen” ท่านกล่าวว่ามีองค์ประกอบ 3 อย่างเกี่ยวกับศิลปะ

1. เนื้อหา (content หรือ material) อะไรก็ได้ที่อยู่ในโลกเราตีงมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์ เหมือนเนื้อหาที่ตะลึง จากการ ได้พบพบขบแล้วนำประสบการณ์นั้น ซึ่งถือเป็นเนื้อหาหมักขบขึ้นฉบับพลัน คือนำประสบการณ์นั้นมาสร้างเป็นรูป (เรียกว่า form) มันจึงเป็น งานศิลปะขึ้นมา แต่การสร้างสรรคศิลปะนั้นมีลักษณะเป็น “การละเล่น” ซึ่งในภาษาไทยมิได้ถือเป็นเรื่องจริงจังเราระจะทำกิจด้วยการเล่น อย่างที่บอก ในการเล่นนั้นได้ความเพลิดเพลินด้วย ขณะเดียวกันก็มีวิชา อยู่ผู้มีวิชา “เล่น” ด้วย ยิ่งจะสร้างงานที่มีคุณค่าขึ้นมาได้ ชิลเลอร์เน้นว่าองค์ประกอบที่ 3 ของงานศิลปะคือแรงผลักดันในรูปของการเล่น (play) ภาษาเยอรมันว่า (spiel) จะเน้นทฤษฎีไทย จึงไปพ้องกับตะวันตกโดยบังเอิญ ชิลเลอร์มีเพื่อนเป็นนักปรัชญาและนักศึกษ สุนทนาและเขียนจดหมายถึงกัน ท่านผู้นี้คือ วิลเฮล์ม ฟอน ฮุมโบลด์ท์ (Wilhelm Von Humboldt; 1767-1835) ได้นำเอาความคิดเรื่องสุนทรียศึกษาไปปรับให้เป็นภาคปฏิบัติ เพราะพระเจ้าราชฯ แห่งปรัสเซียในต้นศตวรรษที่ 19 เชิญท่านไปเป็น รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ อยู่ช่วงหนึ่ง แม้จะเป็นช่วงสั้น แต่แปลกที่สุด ที่กลับมาให้อิทธิพลจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ พูดกันว่าอุดมศึกษานั้นประกอบด้วย การเรียน การสอน การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปะ- วัฒนธรรม ทั้งหมดนี้มาจากท่านที่ผ่านไปทางอเมริกา

ก่อนจะมาถึงเมืองไทย ฮุมโบลด์ท์ให้ความสำคัญในการศึกษาด้านการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมและบุคลิกภาพ โดยมีศิลปะเป็นองค์ประกอบหลัก ใช้คำภาษาเยอรมันว่า Bildung อันรวมถึงการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ (informal) ร่างกฎหมายการศึกษาใหม่ ของไทยมีเรื่องของ “การศึกษาตามอัธยาศัย” (informal education) อยู่ด้วยเช่นกัน แนวความคิดที่ว่านี้เป็นไปตามที่ท่านชิลเลอร์เชื่อว่า ความดี ความงาม และความจริง จะอยู่ด้วยกัน คนที่ดีมีค่ากับศิลปะแล้วจะทำให้ชีวิตของเขาดำเนินไปในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม เพราะฉะนั้นระบบการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในต้นศตวรรษที่ 19 จึงเป็นการศึกษาที่เน้นศิลปะ วัฒนธรรมมาก ใครที่ไปเยอรมัน จะสังเกตเห็นได้ว่า ถ้ามีเมืองอยู่สองฟากแม่น้ำเขาจะต้องสร้างพิพิธภัณฑ์แข่งกัน ต้องสร้างโรงละคร และโรงอุปรากรแข่งกัน เขาแข่งกัน ทางด้านศิลปะที่นั่น ทั้งนี้รัฐบาลของเขาจะสนับสนุนเรื่องศิลปะอยู่ตลอดเวลาเพราะเขาเชื่อว่าการให้การศึกษาคือดีที่สุด คือให้การศึกษ โดยใช่ศิลปะ เพราะฉะนั้นการตั้งงบประมาณของเขาจึงเป็นอย่างนั้นถ้าคนเยอรมันจะพูดถึงคนๆหนึ่งที่ได้รับการอบรมมาดีเขาจะพูดว่า คนๆนี้ผ่าน “ห้องเลี้ยงเด็ก” (ภาษาเยอรมันว่า Er hat eine gute Kinderstube) ที่บ้านมาดีมาก บุคลิกภาพมาจากสิ่งแวดล้อม ที่มาจาก ครอบครัว แล้วการศึกษาก็คือการหล่อหลอมที่ต่อยอดไปจากครอบครัว ถ้าถามว่าที่พูดมาทั้งหมดเกี่ยวข้องกับอะไรกับการเมืองหรือไม่ ผมคิดว่าเกี่ยวข้องข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ลอร์ดเมคเคินพูดไว้ว่า ถ้าท่านมีอำนาจทางการเมืองท่านจะทำอะไรได้มากและกล้าตัดสินใจ โดย ไม่ต้องพะวงว่าจะได้รับการเลือกตั้งเป็นครั้งที่สองหรือไม่ และยืนยันว่า “ศิลปะ” สร้างทุกอย่างได้ เราสามารถจะสร้างประชาคมศิลปะ ที่ดีงามที่ส่งผลกระทบต่อสังคมรอบนอกได้

ผมคิดว่า ศิลปะเป็นเครื่องปลดปล่อยอารมณ์ เราจะคิดอะไรก็ได้ เราจะวาดสิ่งที่ไม่มีในโลกนี้ก็ได้ ในจินตนาการเราสร้างอะไรก็ได้ เพราะฉะนั้นเสรีภาพเป็นหลักการใหญ่ของศิลปะ ศิลปะที่ต่อสู้เพื่อเสรีภาพทางการเมืองก็มีมากมายแล้ว ศิลปะปลุกสัญชาตญาณไปได้ เพราะฉะนั้นศิลปะเป็นตัวอ้าวงไว้ซึ่งจริยธรรม ศิลปะเป็นตัวฝึกให้คนสร้าง ผมว่าการเล่นหุ่นไม่ใช้การสร้าง วิศวกรรมซึ่งออกแบบสะพานสูงเป็นผู้สร้าง แต่วิศวกรชอบไปเล่นหุ่น เพื่อจะได้ไม่ต้องสร้าง เพื่อจะได้รวดเร็ว ตลาดหุ่นไม่ได้สร้างอะไรมันเป็นการเล่นกลชนิดหนึ่ง ในโลกของศิลปะเราต้องสร้างงาน ซึ่งต้องใช้ความพากเพียรพยายาม ศิลปะมีประชาชนศิลปะซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อในคุณค่า ไม่ใช่ความเชื่อในเรื่องราคา ศิลปะสอนให้คนรู้จักเอาอารมณ์ ความรู้สึกมาประมวลผลกับการใช้เหตุผลกับความมีระเบียบวินัย ศิลปะเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการศึกษา ในการสร้างบุคลิกภาพ ในการสร้างปัญญาของมนุษย์ ผมบอกว่าถ้าโลกของศิลปะเป็นอย่างนี้ คุณลักษณะทั้งหมด ที่ผมเอ่ยมาในขณะนี้สามารถขยายวงออกไปครอบคลุมกันได้ ถ้าถามว่าทศวรรษหน้าควรจะเป็นอย่างไร ทศวรรษหน้าควรจะทำให้ความสำคัญกับสุนทรียศาสตร์ ตามว่ารัฐในอนาคตควรจะเป็นอย่างไร ผมคิดว่ารัฐในอนาคตควรจะเป็นสุนทรียรัฐ ที่ผมเสนอมาในวันนี้เป็นเรื่องของอุดมคติ ผมบอกแล้วในตอนต้นว่า ไม่สามารถทำนายอะไรได้ แต่สิ่งที่ผมพูดได้คือตั้งอุดมคติไว้ก่อนแล้วเดินไปตามอุดมคตินั้น ในที่สุดถ้าคนจำนวนมากเดินไปทางนั้นด้วยกัน นั่นคือทางรอดสำหรับท่านทั้งหลายที่เป็นศิลปินอาชีพขอความกรุณาเบิกทางให้ผู้รักสมัครเล่น ที่อยู่ในสังคมนี้บ้าง แม้ว่าคุณภาพของเราจะไม่ถึงระดับท่าน แต่ที่เราทำได้วัดกันด้วยจามีใช้หรือ value ในภาษาไทยหมายความว่าคุณค่า มากกว่าจะแปลว่าราคา และคุณค่าส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ ความสวามิภักดิ์ทางใจ

Empty Page

คณะกรรมการนิสิตดำเนินงานทัศนศิลป์นิพนธ์

นายปรียวิศว์	นิลจุลกะ	ประธานโครงการ
นายมงคล	อ่อนประทุม	รองประธาน
นายกิตินันท์	วงษ์สนิท	กรรมการ
นายยุทธนา	กัลยาณพงศ์	กรรมการ
นายจักรกริช	จัดเขตกรรม	กรรมการ
นายชันยา	ชันธโสธร	กรรมการ
นายอภิชาติ	สุวรรณ	กรรมการ
นายสุรัตน์	สุภาวษศรี	กรรมการ
นายแทนวุธธา	ไทยสันหัต	กรรมการ
น.ส.นันทิยา	วิไลรัตน์	กรรมการ
น.ส.พรพิมล	วัฒนเจริญ	กรรมการ
น.ส.รุจิรัตน์	จำเพียร	กรรมการ
น.ส.กนกกาญจน์	ศรีโนนลาน	กรรมการ
น.ส.ต้นสนีย์	ศุกลสกุล	กรรมการ
น.ส.ลัดดา	เจียงอุทิศ	กรรมการ
น.ส.สุดวดี	เจริญวงศ์	กรรมการ
น.ส.วโรทัย	รอดภัย	กรรมการ
น.ส.ธีรรัตน์	กัณหา	กรรมการ
น.ส.ศิริพร	เสริมรัฐ	กรรมการ
น.ส.ชลัยกร	ศรประดิษฐ์	กรรมการ
น.ส.กฤติยา	ทองประเสริฐ	เหรัญญิก
นายรัฐพล	จิระดำรงธัญญา	เลขานุการ
นายโชคก	น้อยเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ขอขอบคุณ

ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ	ตั้งเจริญ	รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ	เย็นสบาย	ประธานกิจกรรมนิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีวรรณ	เจนหัตถการกิจ	ประธานศิลปะภาพพิมพ์นิพนธ์
อาจารย์วิวัฒน์	ปัญญาตระกูล	ประธานเซรามิกซ์นิพนธ์
อาจารย์สมทรง	ชิมาภรณ์	หัวหน้าภาควิชาทัศนศิลป์
อาจารย์ประพันธ์	ศรีสุตา	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์สมศักดิ์	ชวลาวัฒน์	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์สาธิต	ทิมวัฒน์บรรเทิง	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์พนมศักดิ์	สุวิสุทธิ	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ทินกร	ภาษรสุวรรณ	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์เด่นพงษ์	วงศาโรจน์	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มารุต	อัมรานนท์	อดีตอาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์	เจริญวงศ์	
อาจารย์สมวงศ์	ทัฬหรัตน์	
อาจารย์เนติพนธ์	บุรณะบุญฤดี	
อาจารย์ทวีศักดิ์	ศรีทองดี	
อาจารย์วุฒิกร	คงคา	
อาจารย์อภิชัย	ภิรมย์รักษ์	
อาจารย์โกลม	รักษ์วงศ์	
อาจารย์สาธิต	ชลชาติภิญโญ	
อาจารย์สุโรจนา	เศรษฐบุตร	
อาจารย์วิมลมาลย์	ชันชชวณะ	
อาจารย์ปกรณ์ภัทท์	จันทร์ไชย	
อาจารย์บรรพต	อึ้งศรีวงศ์	
คุณประสงค์-คุณวันเพ็ญ	โสมิตานนท์	
บริษัท อาณาจักรสุโขทัยหินอ่อนและแกรนิต จำกัด		
พลเอกนันท - คุณเทพย์มาศ	นิลจุลกะ	
มูลนิธิอารีสุทธิพันธุ์ (มอส.)		

เอกสาร มคอ ๖